

ข้อมูลสรุปเชิงกลยุทธ์ ด้านสภาพภูมิอากาศ

จากวิทยาศาสตร์กายภาพสู่ข้อบังคับ
ทางกฎหมายและการค้าระดับโลก

จุดเริ่มต้น: ยุคปฏิวัติอุตสาหกรรม

การปล่อยมลพิษเริ่มต้นจากการใช้ถ่านหิน
และเครื่องจักรไอน้ำ (1832-1860)

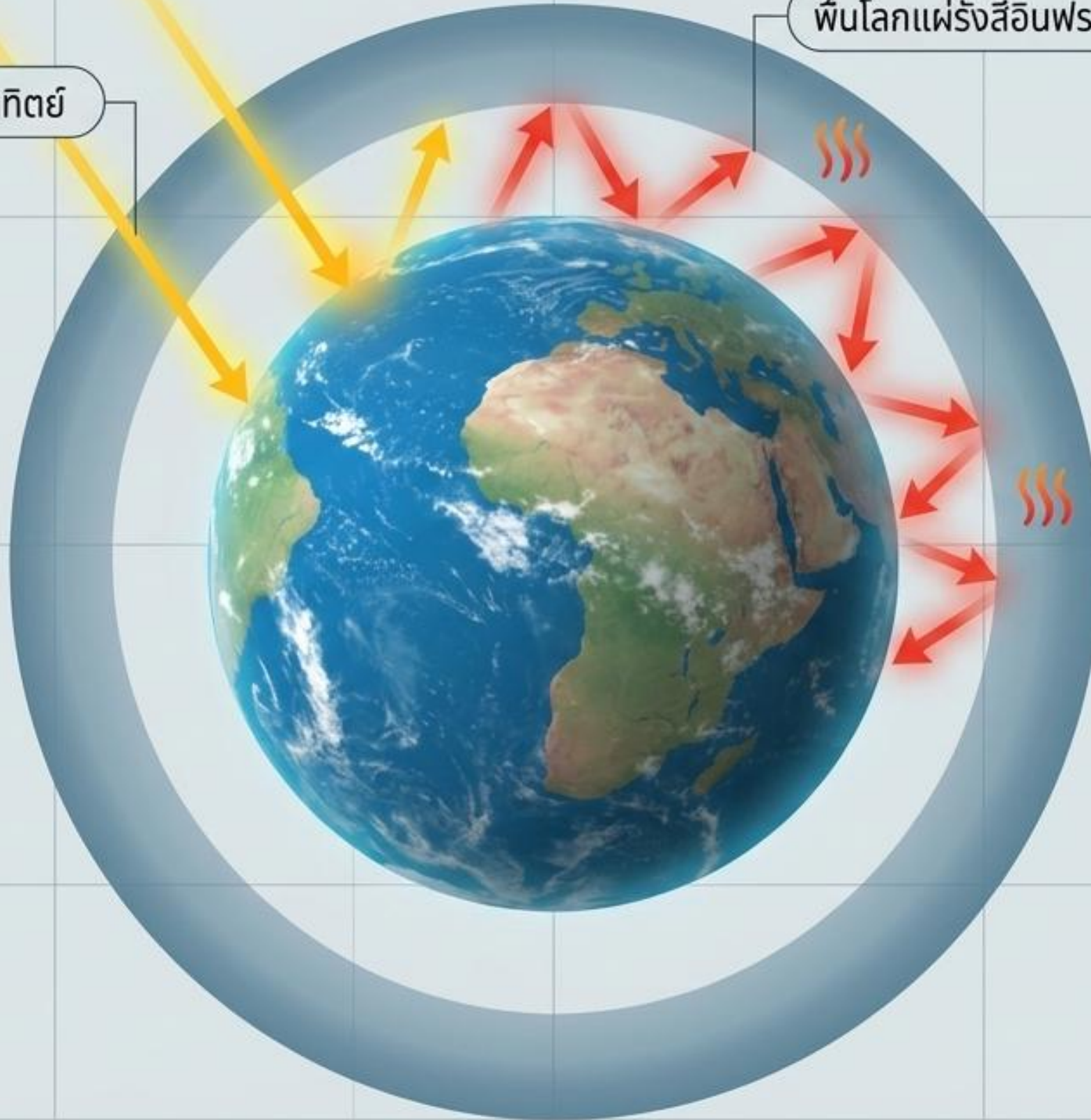
ปัจจุบัน: อุณหภูมิโลกพุ่งสูง

+1.55°C

อุณหภูมิเฉลี่ยทั่วโลกเพิ่มขึ้น 1.55°C
ในเดือนธันวาคม 2024
(สูงเป็นอันดับ 2 นับตั้งแต่ปี 1880)

รังสีจากดวงอาทิตย์

พื้นโลกรังสีอินฟราเรดกลับ

กลไกหลัก

1

ก๊าซเรือนกระจกปกคลุมโลก
หนาแน่นเกินความจำเป็น

2

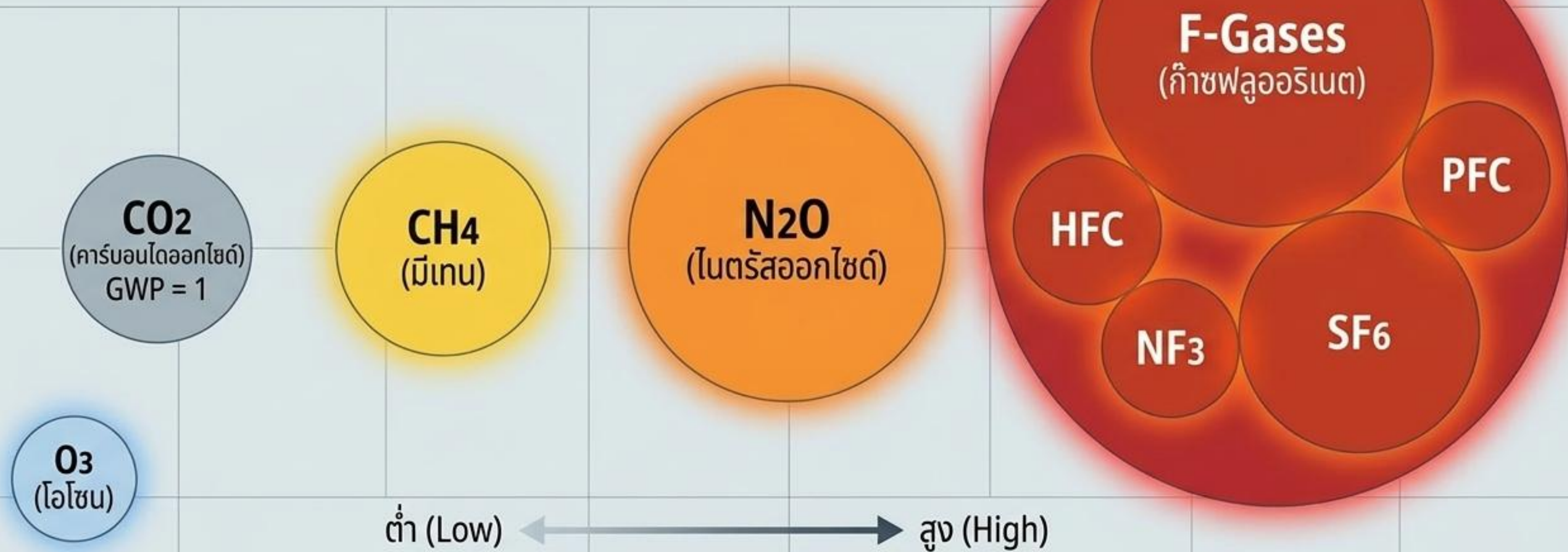
อัตราการปล่อยจากกิจกรรมมนุษย์
> อัตราการสลายตัวตามธรรมชาติ

3

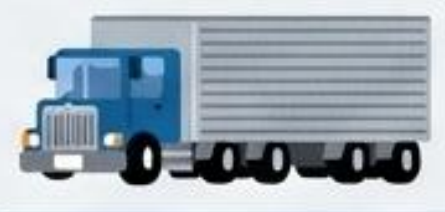
ผลลัพธ์: อุณหภูมิสะสมสูงขึ้น
(Greenhouse Effect)

ก๊าซเรือนกระจกทั้ง 7 ชนิด และศักยภาพในการทำให้โลกร้อน (GWP)

ไม่ใช่แค่ CO₂ ก๊าซที่เกิดจากระบบการอุตสาหกรรมบางชนิดมีอำนาจทำลายล้างสูงกว่าหลายพันเท่า

แหล่งกำเนิด: กิจกรรมมนุษย์และก๊าซที่ปลดปล่อย

		CO ₂	CH ₄	N ₂ O	F-Gases
พลังงาน (Energy)					
ขนส่ง (Transport)					
อุตสาหกรรม (Industry)					
เกษตรกรรม (Agriculture)					
ป่าไม้ & ขยะ (LULUCF & Waste)					

IPCC ยืนยัน: ความรุนแรงของสภาพอากาศสุดขีด

คลื่นความร้อน

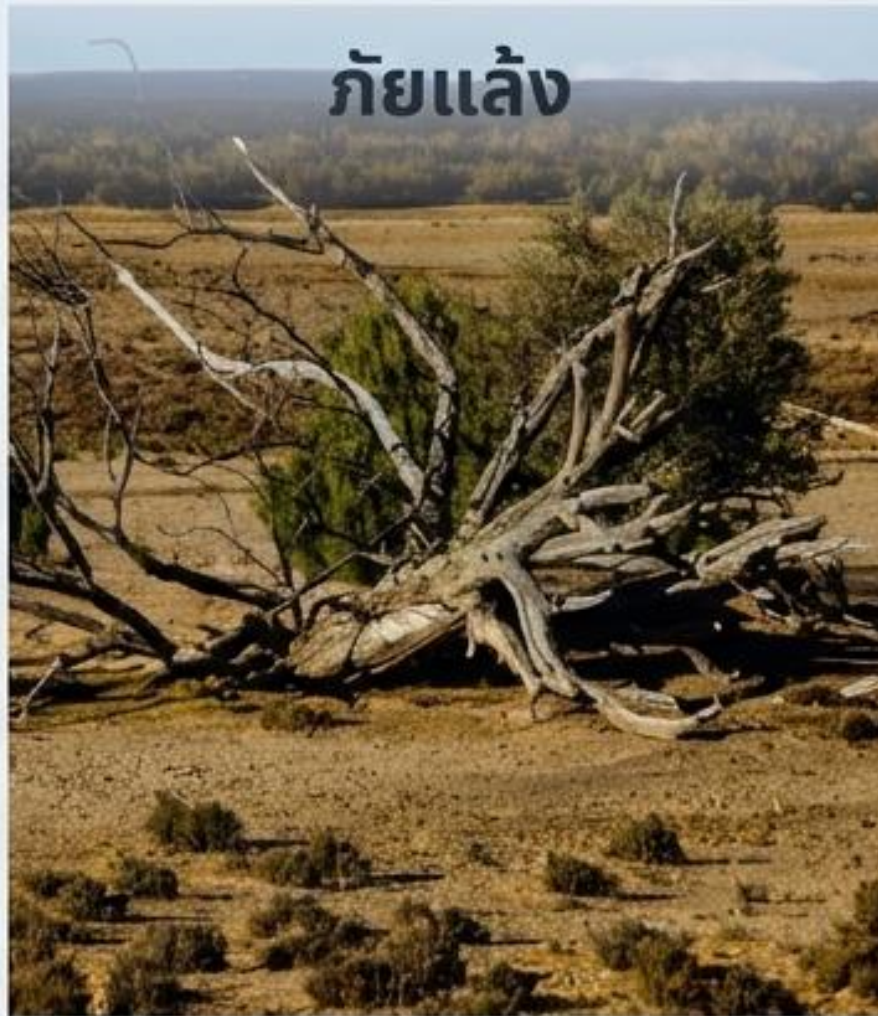
จีนเผชิญคลื่นความร้อน **70 วัน** (ปี 2022)

สหราชอาณาจักรอุณหภูมิแตะ **40.3°C**

เสี่ยงขึ้น **30 เท่า** ในอินเดีย-ปาकिสถาน

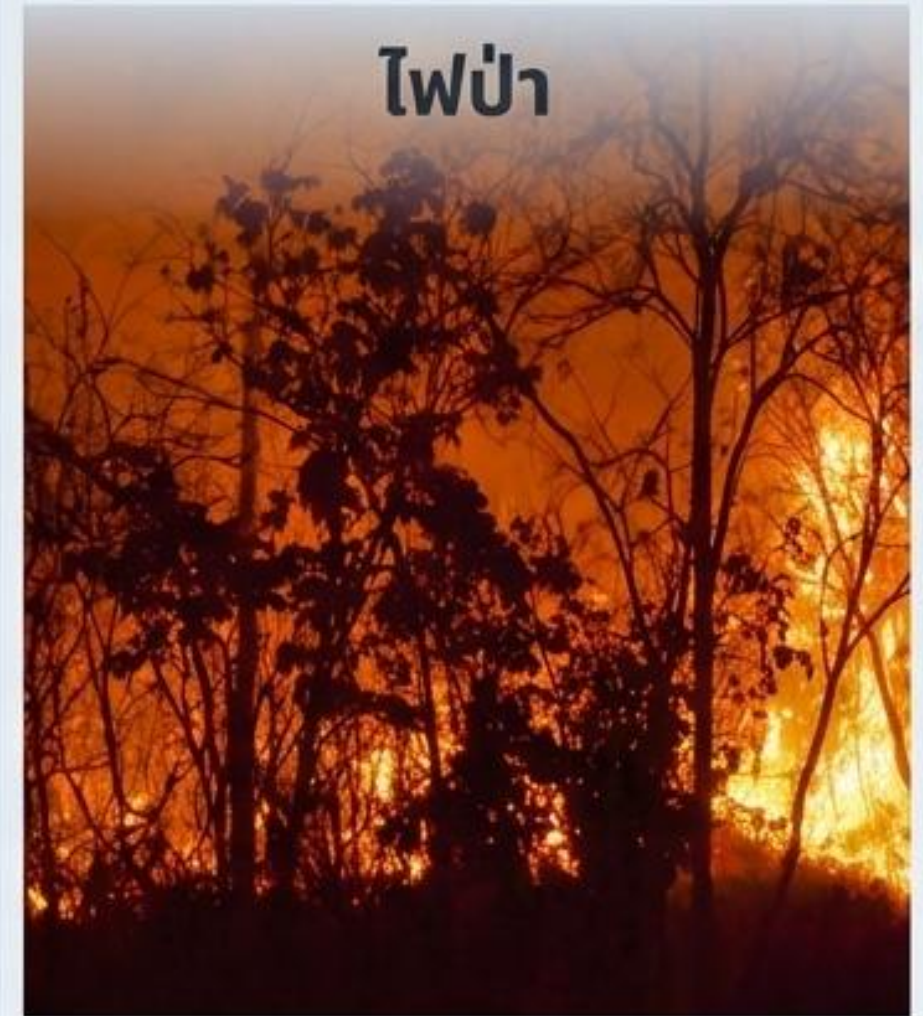
พื้นที่เมืองร้อนกว่าปกติ **5-10°C**

ภัยแล้ง

ความไม่สมดุลทางอุทกวิทยาที่รุนแรง
ทำลายความมั่นคงทางอาหารและน้ำ

ไฟป่า

วงจรภัยพิบัติที่ทวีความรุนแรงจาก
อุณหภูมิที่สูงขึ้นและภัยแล้งที่ยาวนาน

กายวิภาคของพายุหมุนเขตร้อน (Tropical Cyclones)

พายุไต้ฝุ่น Kalmaegi (2025) คร่าชีวิต 114 คนในฟิลิปปินส์
ทะเลที่อุ่นขึ้นทำให้พายุมีความรุนแรงและมีปริมาณฝนมากขึ้น
(อ้างอิง: Saffir-Simpson Scale)

ผลกระทบระดับท้องถิ่น: ประเทศไทยมีความเสี่ยงอันดับ 9 ของโลก

น้ำท่วมขนาดใหญ่

พายุระดับ '300 ปีมีครั้ง' ถล่มภาคใต้ น้ำท่วมสูง 8 ฟุต
ตัดขาดโรงพยาบาลและการกแรกเกิด (พ.ย. 2025)

ระดับน้ำทะเลชลบุรี

ระดับน้ำทะเลที่สูงขึ้น (Sea Level Rise)
คุกคามพื้นที่เศรษฐกิจและแนวชายฝั่งอย่างรุนแรง

**ระดับน้ำทะเล
(Sea Level):**
เพิ่มขึ้น 0.2 เมตร
(ค.ศ. 1901-2018)

**ระบบนิเวศ
(Ecosystems):**
การสูญเสียสายพันธุ์
พืชและสัตว์ท้องถิ่น

**ความมั่นคง
ทางอาหารและน้ำ
(Food & Water):**
ขาดแคลนน้ำรุนแรง,
ผลผลิตประมงลดลง

**โครงสร้างพื้นฐาน
(Infrastructure):**
ระบบขนส่ง น้ำ
พลังงานในเขตเมือง
ได้รับผลกระทบ

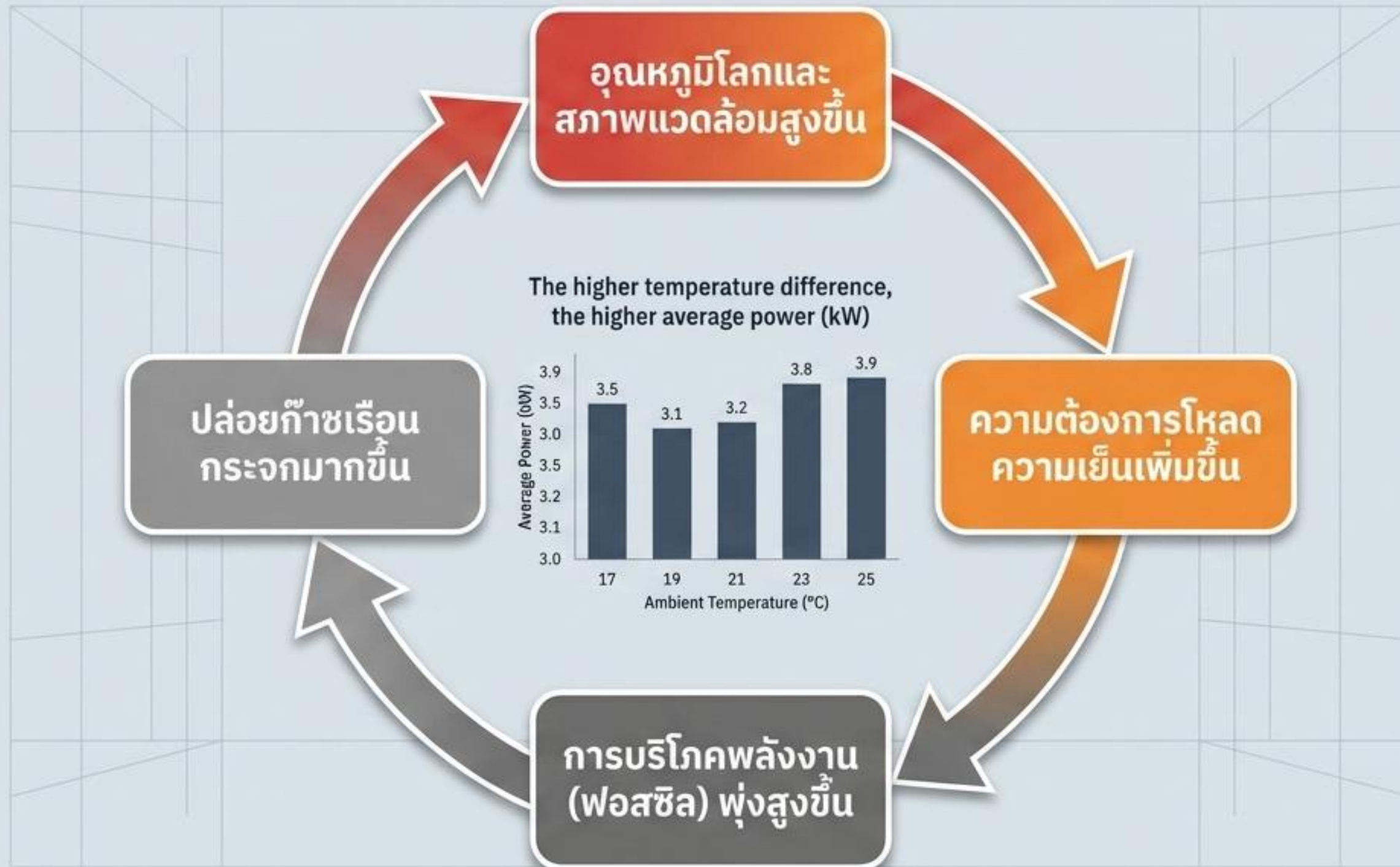

สุขภาพ (Health):
โรคติดต่อทางอาหาร
น้ำ และพาหะเพิ่มสูงขึ้น

**ระบบเศรษฐกิจ
(Economy):**
กระทบภาคเกษตร
ป่าไม้ ประมง พลังงาน
และทรัพยากร

วงจรแห่งความขัดแย้ง: ยิ่งร้อน ยิ่งใช้พลังงาน (The Cooling Paradox)

	Root Cause (สาเหตุหลัก)	Operational Impact (ผลกระทบต่อการดำเนินงาน)	Financial Consequence (ผลกระทบทางการเงิน)
ความเสี่ยงเชิงกายภาพ (Physical Risks)	ภัยพิบัติรุนแรง (น้ำท่วม พายุ ภัยแล้ง) ระดับน้ำทะเลสูงขึ้น อุณหภูมิสูงขึ้น	ห่วงโซ่อุปทานหยุดชะงัก โครงสร้างพื้นฐานและ โรงงานเสียหาย	ต้นทุนการดำเนินงานและค่า ซ่อมบำรุงพุ่งสูง เบี้ยประกันภัยเพิ่มขึ้นหรือถูก จำกัดความคุ้มครอง
ความเสี่ยงในช่วง เปลี่ยนผ่าน (Transition Risks)	กฎหมายใหม่ (ภาษีคาร์บอน) เทคโนโลยีสะอาดมีต้นทุนสูง พฤติกรรมผู้บริโภคเปลี่ยน	สินค้าเดิมล้าสมัย ต้นทุนวัตถุดิบและ R&D เพิ่มขึ้น การตรวจสอบย้อนกลับ (MRV)	สูญเสียส่วนแบ่งการตลาด เกิดการด้อยค่าของสินทรัพย์ กำไรสุทธิลดลง

MRV: ความโปร่งใสคือหัวใจของ Carbon Credit

1	[M]	Measure (วัดผล) : ข้อมูลการปล่อยและการลดต้องแม่นยำ
2	[R]	Report (รายงาน) : รูปแบบสอดคล้องกับมาตรฐานและเป้าหมายองค์กร
3	[V]	Verify (ทวนสอบ) : ตรวจสอบได้โดยบุคคลที่สาม

หากข้อมูลไม่ครบ หรือวิธีคำนวณไม่ชัด
Carbon Credit จะกลายเป็น 'ความเสี่ยง' ทั้งนี้
ISO 14001 ช่วยสร้างระบบจัดการข้อมูลดิจิทัลเพื่อปกป้ององค์กร

1994: UNFCCC

- รักษาระดับ GHG เพื่อไม่ให้
กระทบการผลิตอาหาร

2005: Kyoto Protocol

- ประเทศพัฒนาแล้วมีพันธ
กรณีลดก๊าซ (ETS/CDM)

PARIS2015
COP21-CMP11

2016: Paris Agreement

- ควบคุมอุณหภูมิไม่เกิน
1.5 - 2 องศาเซลเซียส

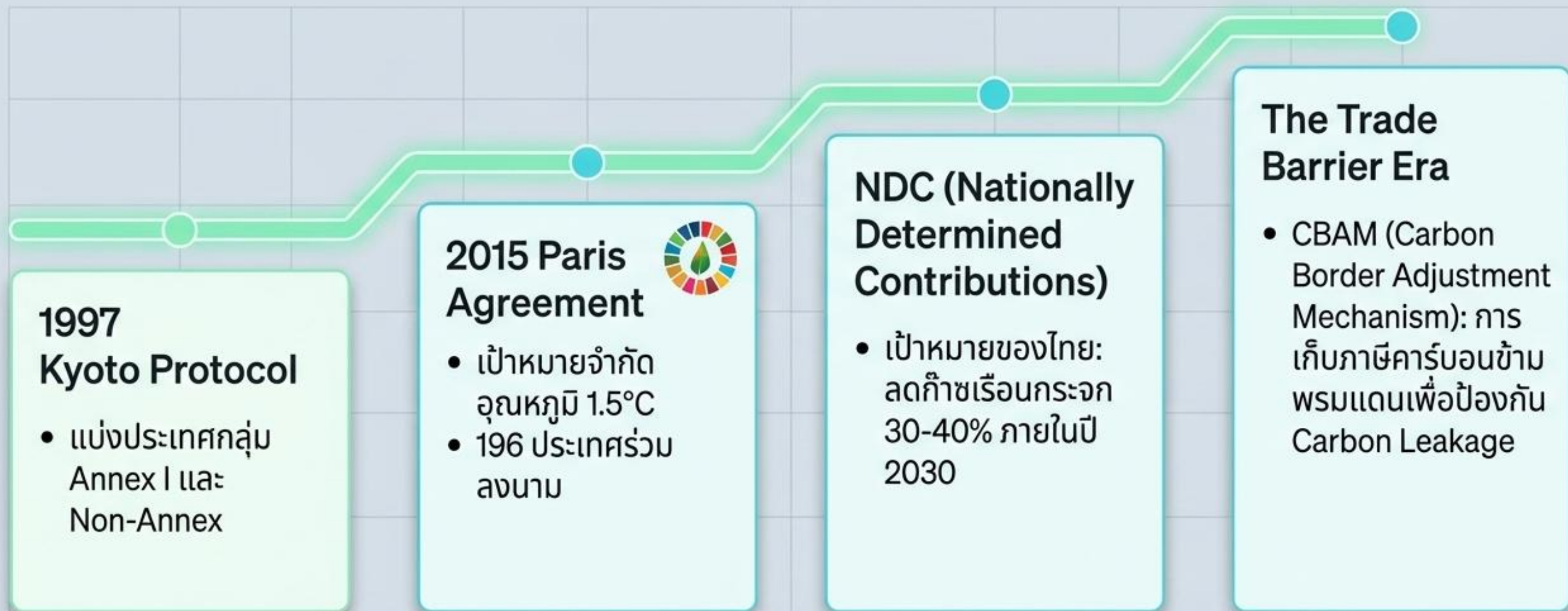
แรงกดดันต่อประเทศไทย

A. ประเทศไทยอยู่ในกลุ่ม Non-Annex I
(ประเทศกำลังพัฒนา)

B. เป้าหมาย COP 27: ไทยต้องลดการ
ปล่อยก๊าซเรือนกระจก 20-25% (111-
139 ล้านตันคาร์บอนฯ) ภายในปี 2030

วิวัฒนาการนโยบายสภาพภูมิอากาศโลก

Stepping Stone

การยกระดับความเสี่ยง: จากภัยพิบัติสู่ข้อบังคับทางธุรกิจ

ความหมายต่อภาคธุรกิจและอุตสาหกรรมไทย (The Corporate Imperative)

แรงกดดันทางกฎหมาย (Legal Pressure)

- กฎหมายสิ่งแวดล้อมไทยจะเข้มงวดขึ้นตามคำวินิจฉัย ICJ
- ผู้ผลิตต้องรายงาน CFO (Carbon Footprint of Organization) / CFP อย่างเคร่งครัด

การค้าระหว่างประเทศ (Trade Dynamics)

- เงื่อนไข ESG และ CBAM จะกลายเป็นกำแพงการค้า (Trade Barriers)
- สินค้าคาร์บอนสูงจะสูญเสียความสามารถในการแข่งขัน

การเปลี่ยนผ่านพลังงาน (Energy Transition)

- ธุรกิจฟอสซิลแบบดั้งเดิมมีความเสี่ยงสูง
- ต้องเร่งเปลี่ยนผ่านสู่พลังงานหมุนเวียน (Hydro, Biomass) เพื่อความอยู่รอดทางธุรกิจ

การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศไม่ใช่แค่ปัญหาสิ่งแวดล้อมอีกต่อไป
แต่เป็นกฎเกณฑ์พื้นฐานใหม่ของการค้าโลก

หลักปฏิบัติ

ESG

Environment

ธุรกิจไม่สร้างผลกระทบ และใส่ใจสิ่งแวดล้อม

Social

ธุรกิจสร้างผลลัพธ์ที่ดีต่อพนักงานชุมชน สังคม และผู้มีส่วนได้เสีย

Governance

ธุรกิจซื่อสัตย์ โปร่งใส มีบรรษัทภิบาล

Value Chain

1 Inbound Logistics
ขนส่งและจัดเก็บวัตถุดิบ

2 Operations
ผลิตสินค้าหรือบริการ

3 Outbound Logistics
จัดเก็บและกระจายสินค้า

4 Marketing & Sales
การตลาดและการขาย

5 Services
การบริการ

ESG Model กรอบการทำธุรกิจที่ประณีตมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เพราะคำนึงถึง สิ่งแวดล้อม สังคม และการกำกับดูแลกิจการที่ดี ตลอดห่วงโซ่คุณค่าและผู้มีส่วนได้เสียทั้งหมด

ชวนวงการส่งออกไทยเข้าใจ **“มาตรการ CBAM”**
การปรับราคาคาร์บอนก่อนข้ามพรมแดน EU

อะลูมิเนียม
(Aluminum)

เหล็กและเหล็กกล้า
(Iron & Steel)

ปูนซีเมนต์
(Cement)

ปุ๋ย
(Fertilizer)

ไฟฟ้า
(Electricity)

ไฮโดรเจน
(Hydrogen)

ผลิตภัณฑ์ปลายน้ำอื่นๆ
(Downstream Products)

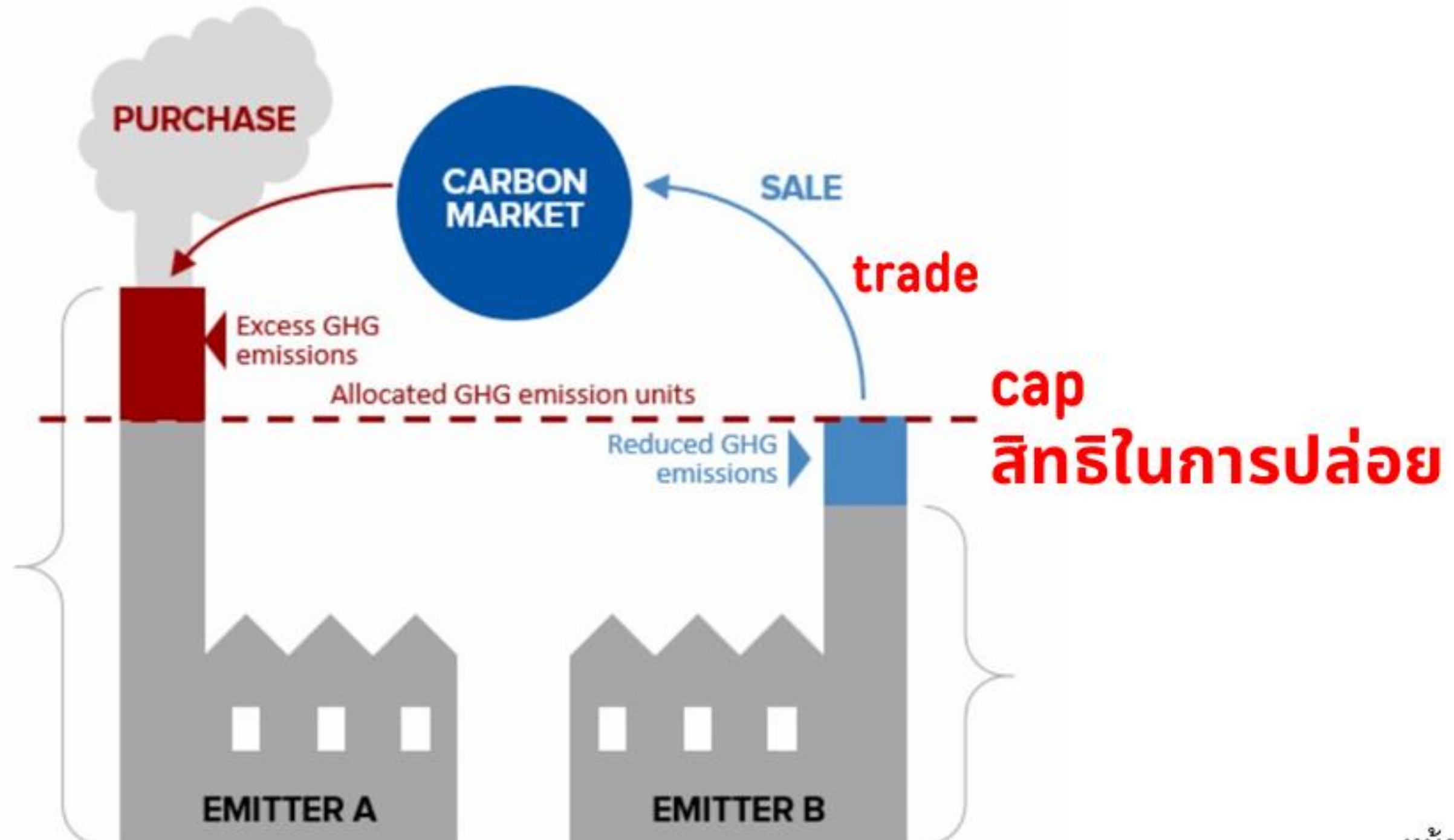
1 ต.ค. 2023:
เริ่มบังคับใช้ (ช่วงเปลี่ยนผ่าน)
- ผู้นำเข้าต้องรายงานข้อมูล
Carbon Emission

1 ม.ค. 2026:
เริ่มบังคับเก็บค่าธรรมเนียมคาร์บอน
และลดบทบาท EU ETS ลง

ปี 2034:
สิ้นสุด EU ETS
บังคับใช้ CBAM เต็มรูปแบบ

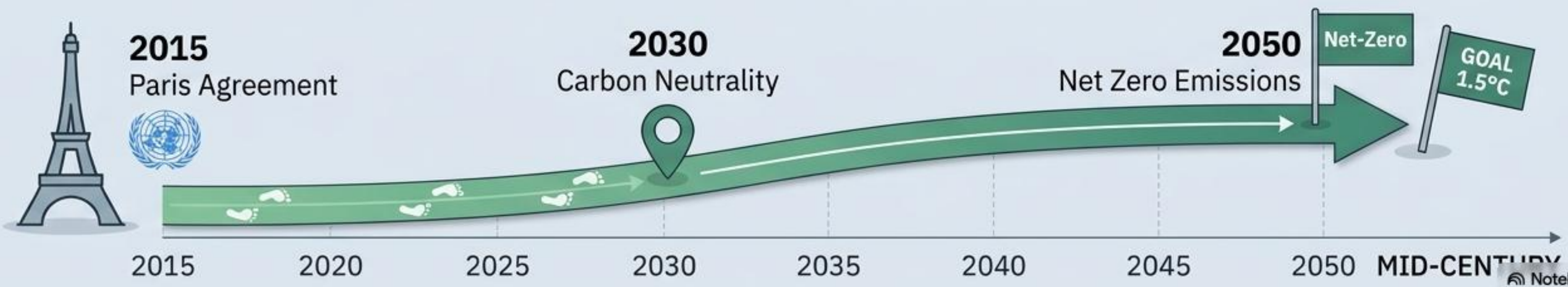
Emissions Trading System

กลไกการแลกเปลี่ยนสิทธิในการปล่อยก๊าซเรือนกระจก

ถอดรหัสเป้าหมายองค์กร: Carbon Neutrality vs. Net Zero

Carbon Neutrality (เป้าหมายระยะสั้น 2030)		Net Zero Emissions (เป้าหมายระยะยาว 2050)	
 ขอบเขต	ครอบคลุมเฉพาะ CO2 เป็นหลัก	 ขอบเขต	ครอบคลุมก๊าซเรือนกระจกทั้ง 7 ชนิด
 กลไก	เน้นการชดเชย (Offsetting) ซื้อคาร์บอนเครดิตเพื่อหักล้างการปล่อย	 กลไก	ต้อง 'ลด' การปล่อยให้เหลือน้อยที่สุด (Abatement) ก่อน จึงค่อยชดเชยส่วนที่เหลือด้วยการดูดกลับ (Removal)
 สถานะ	เป็นก้าวแรกของการจัดการ	 สถานะ	เป้าหมายสูงสุดตามข้อตกลงปารีส

การบรรลุเป้าหมาย

ลด + **ชดเชย** → **Carbon neutrality**

สามารถทำได้โดยการ **"ลด"** และ **"ชดเชย"** (lower & offset) การปล่อยคาร์บอนจนเป็นกลาง ซึ่งมาตรการ **"ลด"** การปล่อยคาร์บอนหรือก๊าซเรือนกระจก ได้แก่ การลด หรือละกิจกรรมบางอย่างที่ไม่จำเป็น (เช่น กิจกรรม โลจิสติกส์) การใช้เทคโนโลยีการผลิตและการจัดการ ของเสียที่สะอาดขึ้น หรือการใช้พลังงานสะอาด เช่น พลังงานแสงอาทิตย์ หรือ พลังงานลม เป็นต้น

ชดเชย

ลด

หากยังมีการปล่อยคาร์บอนอยู่ ก็ **"ชดเชย"** หรือ **offset** คาร์บอนที่ยังปล่อยอยู่ผ่านกิจกรรมที่ไป ลดคาร์บอนที่อื่น เช่น การปลูกป่า การลงทุนใน พลังงานหมุนเวียน หรือการซื้อคาร์บอนเครดิต เป็นต้น

Offsets Vs Carbon Removal

Verified
Carbon
Offsets

Carbon
Removal
Projects

จุดเปลี่ยนประวัติศาสตร์:

จุดเปลี่ยนประวัติศาสตร์: การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศคือกฎหมาย

Key Fact Box

20 พฤษภาคม 2026 —
สมัชชาใหญ่ UN ลงมติ 141 เสียง
รับรองคำวินิจฉัยศาลโลก (ICJ)

The Mandate

1.

จัดทำแผนระดับชาติเพื่อ
จำกัดอุณหภูมิ 1.5°C

2.

เลิกอุดหนุนการสำรวจ
และผลิตเชื้อเพลิงฟอสซิล

3.

ชดเชยความเสียหายให้
ประเทศที่ได้รับผลกระทบ

“ ทุกประเทศมีหน้าที่ตามกฎหมาย...
หากปล่อยปละละเลยถือเป็นการละเมิดกฎหมายระหว่างประเทศ ”

ผลกระทบและแรงกดดันต่อองค์กร (Cascading Business Risks)

ห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain)

ลูกค้าและคู่ค้าเริ่มบังคับเลือก Supplier ที่มีการผลิตอย่างยั่งยืน และการประเมินคาร์บอนฟุตพริ้นท์

ภาพลักษณ์องค์กร (Corporate Image)

บริษัทหรือองค์กรที่ไม่ลด Carbon Footprint เสี่ยงต่อการเสียความเชื่อมั่นจากผู้บริโภคและนักลงทุน

แรงกดดันจากกฎระเบียบ (Regulatory Pressures)

การบังคับใช้มาตรการข้ามพรมแดน เช่น EU-CBAM, ระบบ ETS และ มาตรฐาน ESG ที่เข้มงวดขึ้น

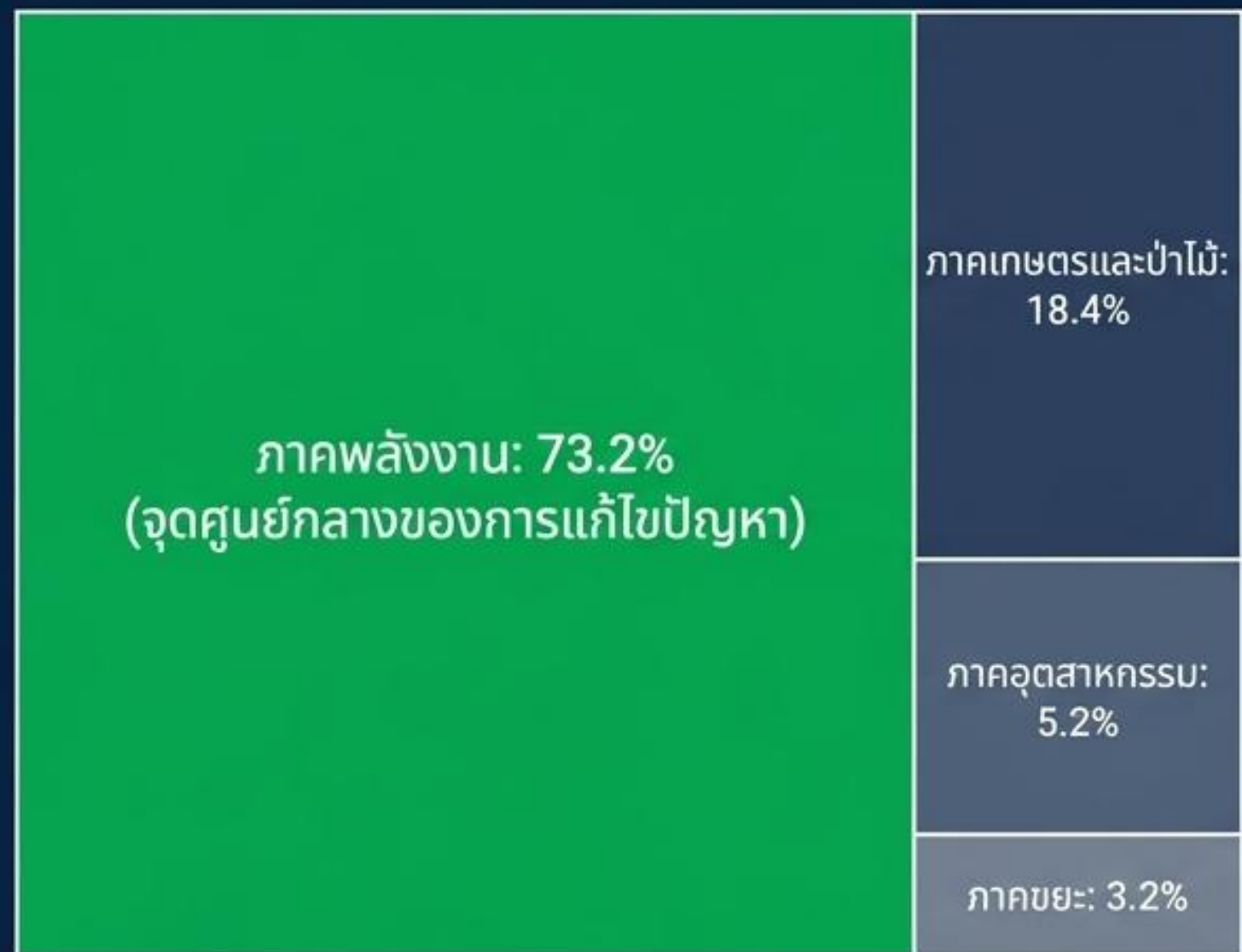

ต้นทุนที่สูงขึ้น (Rising Costs)

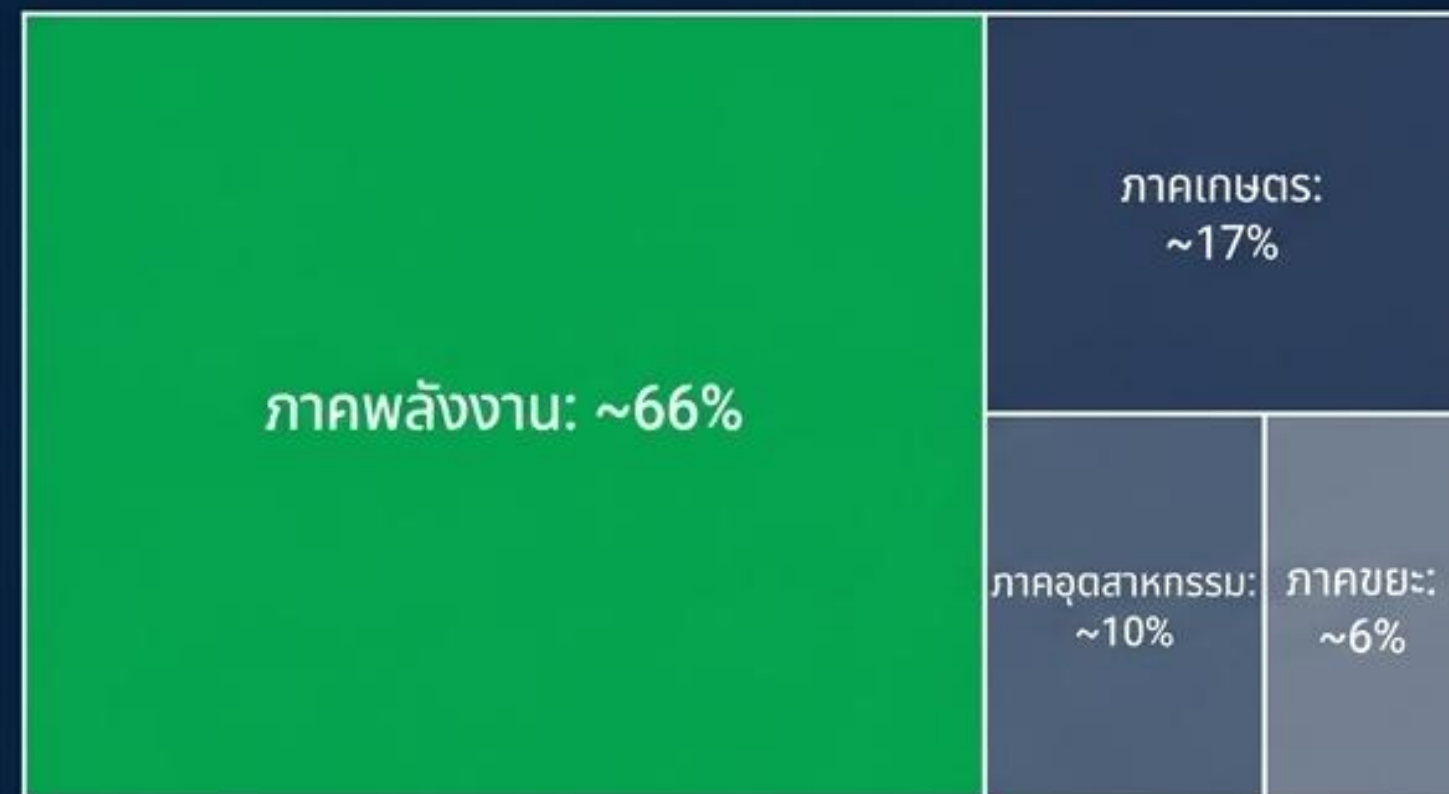
ภาระค่าใช้จ่ายจากการต้องซื้อ คาร์บอนเครดิต หรือการถูกบังคับให้ ลงทุนในเทคโนโลยีสะอาดอย่างกะทันหัน

ภาพรวมการปล่อยก๊าซเรือนกระจก: ภาคพลังงานคือตัวแปรสำคัญ

สัดส่วนของโลก (49.4 Billion tonnes CO₂eq):

สัดส่วนของประเทศไทย (~350 MtCO₂e/ปี):

เป้าหมายระยะสั้น: **Carbon Neutrality** ภายในปี 2030
เป้าหมายสูงสุด: **Net Zero** ภายในปี 2050

ประเทศที่ปล่อย
ก๊าซเรือนกระจกมากที่สุด (2561)

อันดับ 1 จีน 26.1%

อันดับ 2 สหรัฐอเมริกา 12.67 %

อันดับ 3 สหภาพยุโรป 7.52 %

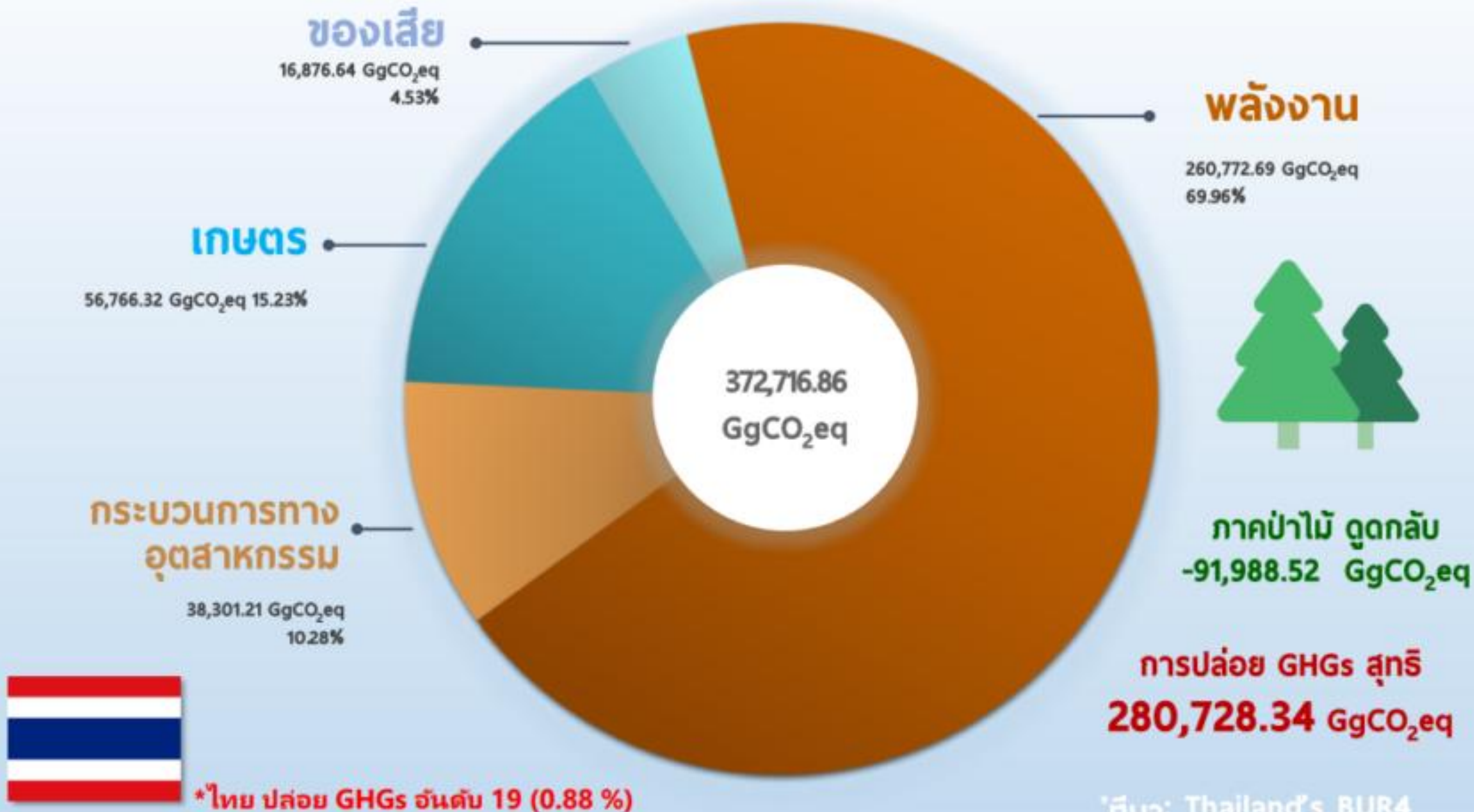

อันดับ 4 อินเดีย 7.08 %

อันดับ 5 รัสเซีย 5.36 %

การปล่อยก๊าซเรือนกระจกของประเทศไทยรายสาขา ปี พ.ศ. 2562

2nd Updated NDC 2030

ทบทวนแผนปฏิบัติการลดก๊าซเรือนกระจกสาขา

พลังงาน/ขนส่ง

- การเพิ่มใช้พลังงานทดแทน
- การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและใช้พลังงาน
- การใช้ยานยนต์ไฟฟ้า (EV)
- จาก 153.08 → 216 MtCO₂eq

IPPU

- ส่งเสริมการใช้ปูนซีเมนต์ไฮดรอลิก
- การปรับเปลี่ยนสารทำความเย็น
- CCUS ในอุตสาหกรรมซีเมนต์
- คงไว้ที่ 2.25 MtCO₂eq

ของเสีย

- การจัดการขยะและน้ำเสียชุมชน รวมถึงน้ำเสียอุตสาหกรรม
- Waste to Energy
- จาก 1.53 → 2.6 MtCO₂eq

เกษตร

- ผลิตก๊าซชีวภาพจากมูลสัตว์
- การปรับปรุงการทำนาข้าว เพื่อลดการปล่อยมีเทน
- จาก 0 → 1 MtCO₂eq (ปศุสัตว์ และการปรับปรุงการใช้ปุ๋ย)

ถอดรหัส (ร่าง) พ.ร.บ. การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

รัฐบาลและ เป้าหมาย

หมวด 2, 3, 5:
กำหนดเป้าหมายระดับชาติ
แผนแม่บท และการจัดตั้ง
คณะกรรมการนโยบายฯ
(กนภ.)

การรายงานและ ปฏิบัติตาม

หมวด 6, 7: บังคับจัดทำ
'บัญชีก๊าซเรือนกระจก'
และแผนปฏิบัติการ
ลดการปล่อยก๊าซ

กลไกทาง เศรษฐศาสตร์

หมวด 8, 9, 10:
ระบบภาษีคาร์บอน
(Carbon Tax), คาร์บอน
เครดิต และระบบซื้อขาย
สิทธิการปล่อย (ETS)

การสนับสนุนและ บทลงโทษ

หมวด 4, 11-14:
กองทุนสภาพภูมิอากาศ
มาตรการส่งเสริม และ
บทลงโทษปรับกรณีฝ่าฝืน

Compliance Alert

[มาตรา 50: ใครบ้างที่ต้องรายงาน?]

เกณฑ์สำหรับอาคารควบคุม/โรงงานควบคุม:

- ติดตั้งมิเตอร์ไฟฟ้ารวม $\geq 1,000$ kW
- ติดตั้งหม้อแปลงไฟฟ้ารวม $\geq 1,175$ kVA
- ใช้พลังงานความร้อนเทียบเท่าพลังงานไฟฟ้า ≥ 20 ล้าน MJ/ปี

Timeline Staircase

ธ.ค. 2022:
สัมมนาประเมินเทคนิค
กลไกราคาคาร์บอน

มี.ค. - ก.ย. 2023:
ประชุมคณะผู้เชี่ยวชาญ
และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ก.พ. - เม.ย. 2024:
รับฟังความคิดเห็นทุกภูมิภาค
และประเมินผลกระทบ
ต่อเศรษฐกิจ/สังคม

มี.ย. 2024:
เสนอร่าง พ.ร.บ.
และรายงานผลกระทบ
ต่อคณะรัฐมนตรี (ครม.)

**(ร่าง) พระราชบัญญัติ
การเปลี่ยนแปลง
สภาพภูมิอากาศ พ.ศ. ...**

Key Focus:

- บูรณาการเป้าหมาย Net-Zero
สู่กฎหมาย, จัดตั้งกองทุน,
ระบบซื้อขายสิทธิ (ETS), และ
หมวด 9: ระบบภาษีคาร์บอน

ขอบเขตการประเมิน: CFO vs. CFP

CFO (Carbon Footprint for Organization)

- **ระดับ:** องค์กร (Corporate Level)
- **ขอบเขต:** บัญชีก๊าซเรือนกระจกขององค์กรในรอบการดำเนินงาน 1 ปี
- **จุดประสงค์:** วางแผนกลยุทธ์ลดการปล่อย GHG ของทั้งสถาบันหรือบริษัท

CFP (Carbon Footprint of Product)

- **ระดับ:** ผลิตภัณฑ์ (Product Level)
- **ขอบเขต:** ปริมาณการปล่อย GHG ตลอดวัฏจักรชีวิตของผลิตภัณฑ์ 1 หน่วย
- **อายุการรับรอง:** ฉลากคาร์บอนมีอายุ 3 ปี

[Visual Evidence – Label Examples]

Tax Checkpoints

1. การได้มาซึ่งวัตถุดิบ
(Sourcing Materials)

2. กระบวนการผลิต
(Production)

3. การกระจายสินค้า
(Distribution)

Carbon Footprint of Product (CFP) Lifecycle

หมวด 9 ระบบภาษีคาร์บอน (Carbon Tax) มาตรา 99 - 112

การจัดเก็บ: เรียกเก็บจากสินค้านำเข้าหรือผู้ผลิตในประเทศ ตามปริมาณก๊าซเรือนกระจกที่ประเมินได้ในจุดใดจุดหนึ่งของวัฏจักรชีวิตสินค้า (Carbon Footprint of Product: CFP)

กลุ่มเป้าหมาย: น้ำมันเชื้อเพลิงฟอสซิล และสินค้าที่ปล่อยก๊าซโดยตรงขณะใช้งาน (เช่น สารทำความเย็น)

Roadmap: 2024-2025 (ศึกษาอัตราและสินค้าเป้าหมาย) -> 2025-2026 (ออกกฎกระทรวงบังคับใช้)

คาร์บอนฟุตพริ้นท์ผลิตภัณฑ์ (CARBON FOOTPRINT PRODUCT)

“คาร์บอนฟุตพริ้นท์ของผลิตภัณฑ์” หมายถึง ผลรวมของการปล่อยและ
การดูดกลับก๊าซเรือนกระจกของผลิตภัณฑ์โดยตลอดวัฏจักรชีวิตของ
ผลิตภัณฑ์

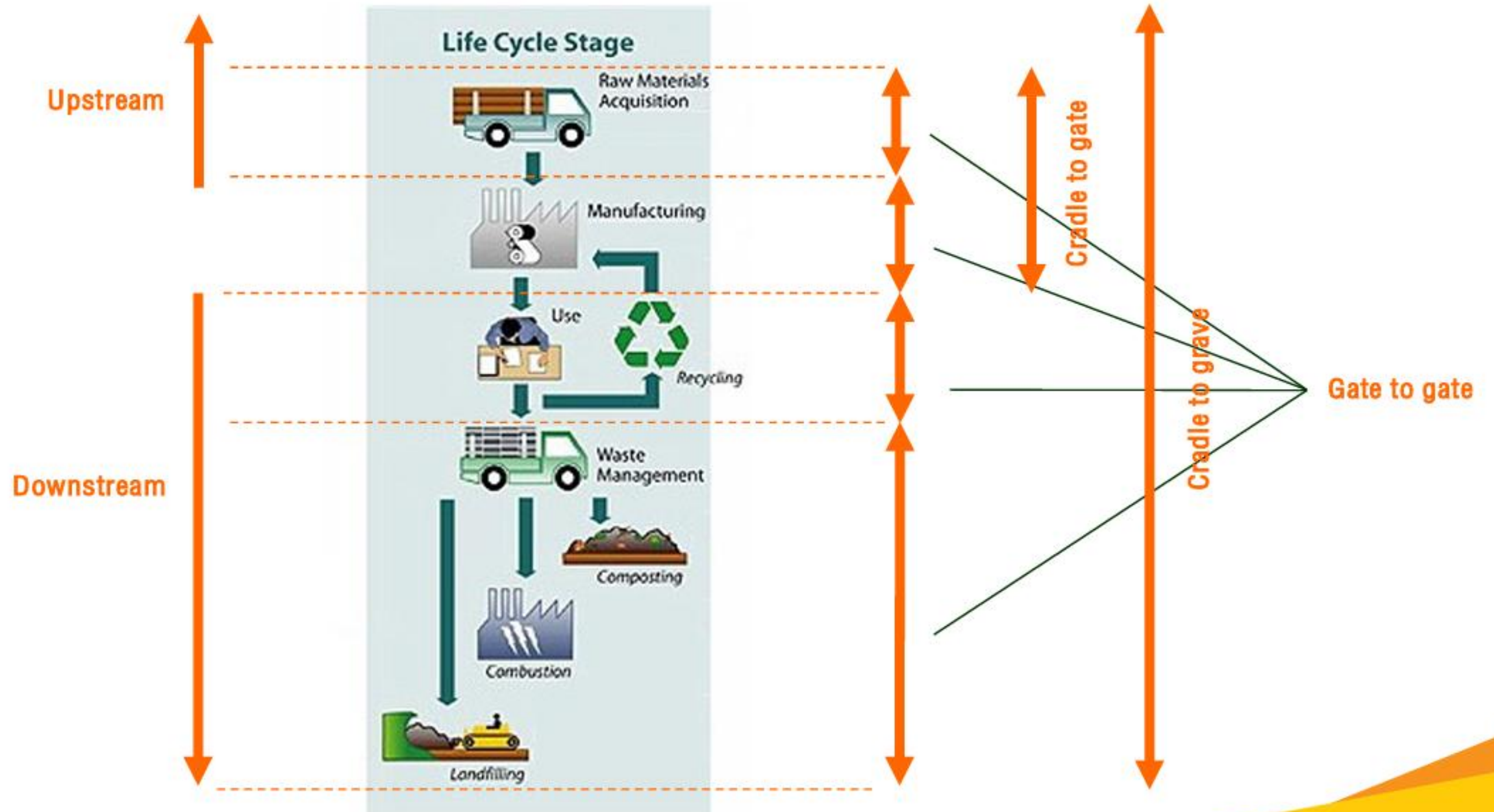
ซึ่งครอบคลุมตั้งแต่ ขั้นตอนการได้มาซึ่งวัตถุดิบ กระบวนการผลิต การ
กระจายสินค้า การใช้งาน และการจัดการของเสียหลังหมดอายุการใช้งาน
ตลอดจนการขนส่งที่เกี่ยวข้องในทุก ๆ ขั้นตอน

โดยคำนวณออกมาในรูปของ
คาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า (kgCO₂e)

‘คาร์บอนฟุตพริ้นท์’ คือปริมาณก๊าซเรือนกระจกที่ปล่อยออกมาตลอดวัฏจักรชีวิต ตั้งแต่การได้มาซึ่งวัตถุดิบ จนถึงการจัดการของเสียหลังหมดอายุการใช้งาน โดยคำนวณเป็นหน่วย kg CO₂e

ขอบเขตของการประเมินวัฏจักรชีวิต

ตัวอย่างการประยุกต์ใช้ มตช. 14067-2562 (ISO 14067:2018)

การรับรอง CFP ตามข้อกำหนดฯ ของประเทศไทย

- ฉลากคาร์บอนในประเทศไทย

ฉลากคาร์บอนฟุตพริ้นท์
(Carbon Footprint Label)

"ฉลากสินค้าที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม"

Green Label

ความสำคัญ

สินค้าฉลากเขียว คือ สินค้าที่ได้รับการรับรองด้วยฉลากสีเขียว เป็นสินค้าที่มีองค์ประกอบ กระบวนการผลิต การใช้ ตลอดจนจนถึง การทิ้งทำลายที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยกว่าสินค้าประเภทเดียวกันที่ไม่ได้รับการรับรอง

ข้อดีของ Green Label

ข้อดีของการมีฉลากเขียวติดอยู่บนผลิตภัณฑ์ คือใช้เป็น เครื่องหมายให้กับผู้บริโภคทราบว่าผลิตภัณฑ์นั้นเน้นคุณค่า ทางสิ่งแวดล้อม ผู้บริโภคจะได้เลือกซื้อถูกต้องตามวัตถุประสงค์

ประเภทสินค้าฉลากเขียว

ตระกร้าเขียว

ตระกร้าเขียวเป็นฉลากสิ่งแวดล้อม ที่กรมควบคุมมลพิษจัดทำขึ้นโดย พิจารณาจากผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ที่เกิดจากขั้นตอนต่างๆของสินค้า และบริการ

องค์กร[ปล่อยคาร์บอน]เท่าไร?

BLOG

Carbon Footprint for Organization (CFO)

จัดการ **Carbon Footprint**

พร้อมวิธีคำนวณ ผลักดันสู่ยุค ESG

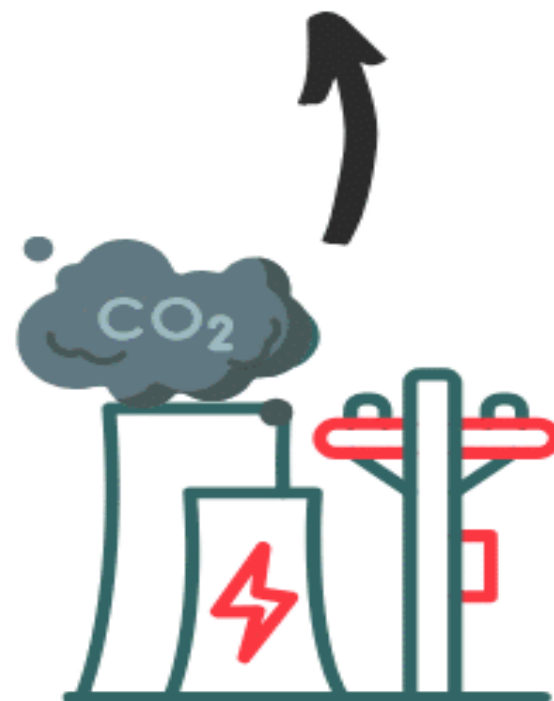
CFO: Carbon Footprint for Organization

Scope 1

Direct emissions from sources

การปล่อยก๊าซเรือนกระจก **ทางตรง** เช่น การเผาเชื้อเพลิง การใช้เครื่องจักร หรือการปล่อยก๊าซจากหลุมฝังกลบ

Scope 2

Indirect emissions from energy or utilities

การปล่อยก๊าซ**ทางอ้อมจากพลังงานที่องค์กรซื้อ**มา เช่น ไฟฟ้า, ระบบทำความร้อน หรือระบบทำความเย็น

Scope 3

Indirect emissions from service

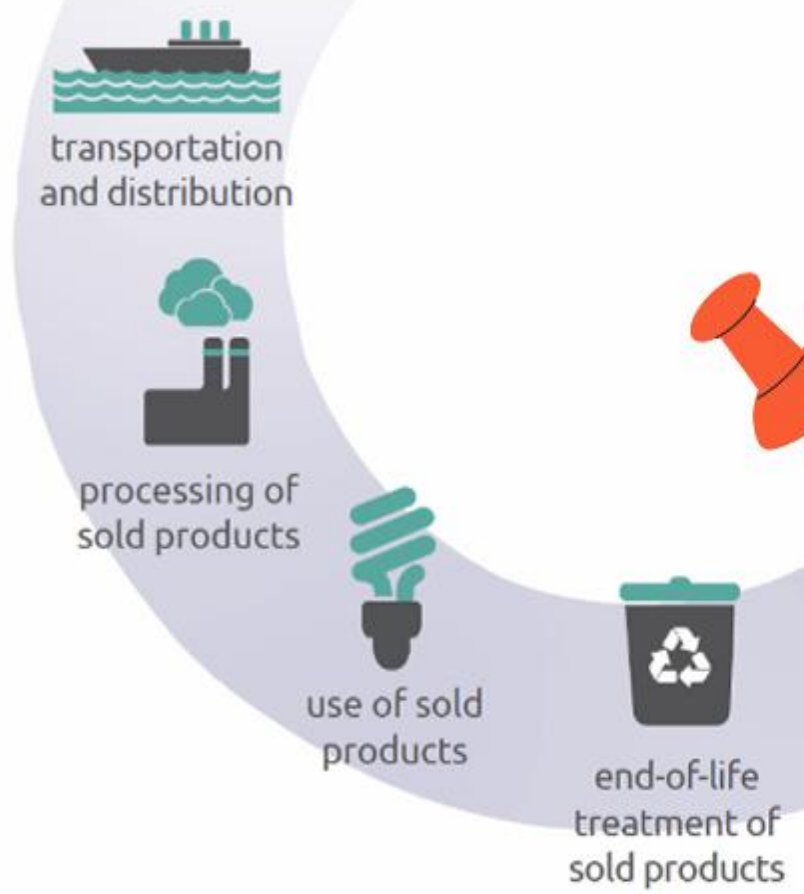
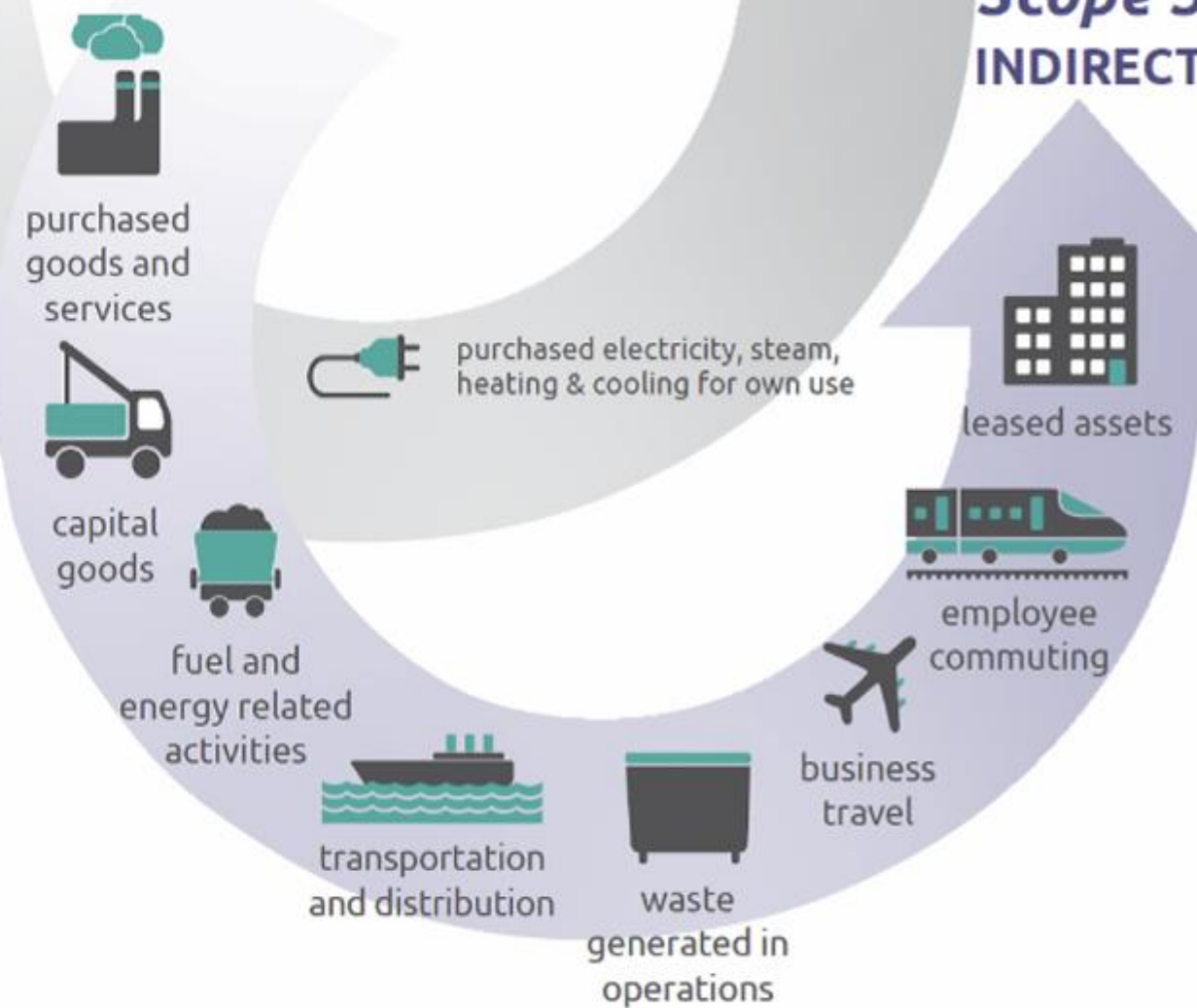
การปล่อยก๊าซ**ทางอ้อมอื่น ๆ** เช่น การขนส่งสินค้า, การเดินทางพนักงาน และห่วงโซ่อุปทาน

Scope 2
INDIRECT

Scope 1
DIRECT

Scope 3
INDIRECT

Scope 3
INDIRECT

การระบุแหล่งปล่อยก๊าซเรือนกระจกในมหาวิทยาลัย (GHG Scopes)

*กฎสำคัญ: องค์กรต้องรายงาน Scope 1 และ Scope 2 เป็นอย่างน้อย

[Scope 1: การปล่อยโดยตรง (Direct Emissions)]

- การเผาไหม้อยู่กับที่: หม้อไอน้ำ (Boilers), เครื่องกำเนิดไฟฟ้าสำรอง
- การเผาไหม้เคลื่อนที่: รถบัสรับส่งนักศึกษา, รถยนต์ส่วนบุคคล
- การรั่วไหล: นํ้ายาแอร์ R-410A, R-32 ตามอาคารเรียน
- กระบวนการผลิต: สารเคมีระเหยจากห้องปฏิบัติการเคมี (Lab)

[Scope 2: การปล่อยทางอ้อมจากพลังงาน (Indirect Energy)]

- ไฟฟ้าที่ซื้อจากการไฟฟ้า (สายส่งเข้ามหาวิทยาลัย)

[Scope 3: ห่วงโซ่คุณค่าทางอ้อม (Value Chain - 15 Categories)]

- ขยะที่ส่งไปกำจัดนอกวิทยาเขต
- การจัดซื้อสินค้าและอุปกรณ์
- การเดินทางไป-กลับของพนักงานและนักศึกษา

เจาะลึก Scope 2: การคำนวณการใช้ไฟฟ้า

การปล่อยก๊าซเรือนกระจกทางอ้อมจากการใช้พลังงานที่ซื้อ (ไฟฟ้า, ความร้อน, ไอน้ำ)

วิธีการรายงานผล (Reporting Methods):

Location-based Approach

1. **Location-based:** ใช้ค่า Grid EF เฉลี่ยของระบบสายส่งระดับประเทศ

Market-based Approach

2. **Market-based:** ใช้ค่า EF เฉพาะของผู้ผลิตไฟฟ้าที่องค์กรทำสัญญาซื้อขายด้วย (สำหรับองค์กรที่มีการซื้อใบรับรองพลังงานหมุนเวียน หรือ PPA)

[สำหรับ Location-based ในประเทศไทย]

ใช้อ้างอิงค่า Grid EF จาก องค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (อบก. / TGO)

ข้อมูลปี 2565 = 0.4999 kgCO₂e/kWh

(สมการ: ค่าไฟ kWh รวมรายปี × 0.4999 = Scope 2 Footprint)

ผลสำรวจ ตลาดคาร์บอนภาคสมัครใจ ประเทศไทยปี 2569

The 2026 Thailand's Voluntary Carbon Market Outlook

31 ก.ค. 2569

CREAGY

NotebookLM

2568

พ.ร.บ. การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
จะเป็นจุดเปลี่ยนสำคัญ

2569

Wait and See

- ตลาดอยู่ในช่วง Wait and See
- ผู้เล่นชะลอการตัดสินใจ
อุปสรรคหลักคือขาดความเข้าใจ

ตลาดกำลังเข้าสู่ช่วงเปลี่ยนผ่าน

- ตลาดเริ่มมีผู้เล่นและบริการที่หลากหลายมากขึ้น
(ผู้ซื้อ ผู้ขาย ตัวแทนซื้อขาย และ VVB)
- ความเข้าใจและความเชื่อมโยงระหว่างผู้ซื้อและ
ผู้ขายเป็นอุปสรรคที่สำคัญที่สุดในระยะนี้

ตลาดภาคทางการ (>98%)

1

ตลาดซื้อขายสิทธิในการปล่อยก๊าซเรือนกระจก
(TH-ETS Allowance) (80-90%)
- ภายใต้ (ร่าง) พ.ร.บ. การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

2

ตลาดซื้อขายคาร์บอน
เครดิตที่ได้รับการอนุมัติ
ให้ใช้ได้ในกลุ่ม TH ETS /
Article 6 / CORSIA
(10-18%)

ตลาดภาคสมัครใจ (<2%)

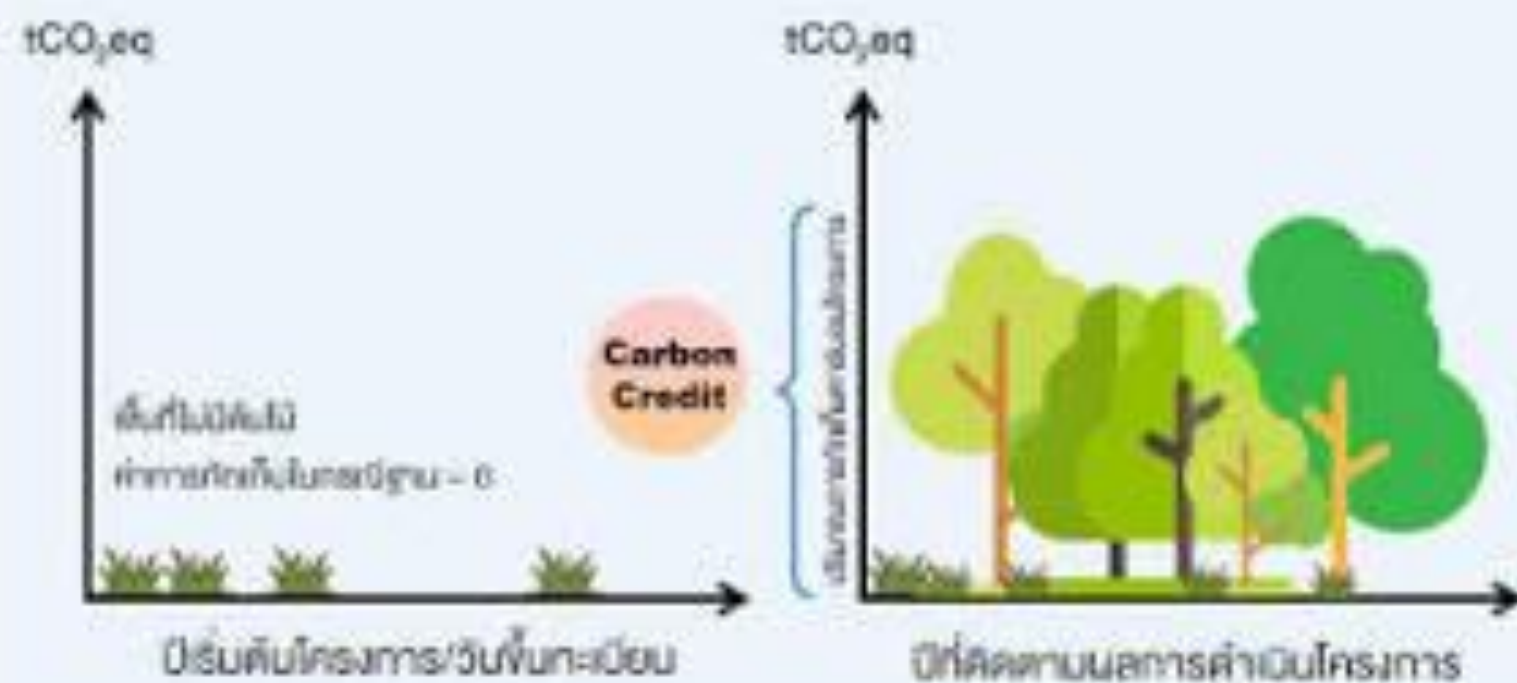
3

ตลาดซื้อขาย
คาร์บอนเครดิต
ที่ซื้อขายใน
ภาคสมัครใจ

พ.ร.บ. การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศจะเป็นจุดเปลี่ยนสำคัญ
เชื่อมโยงมาตรฐานเข้าด้วยกัน

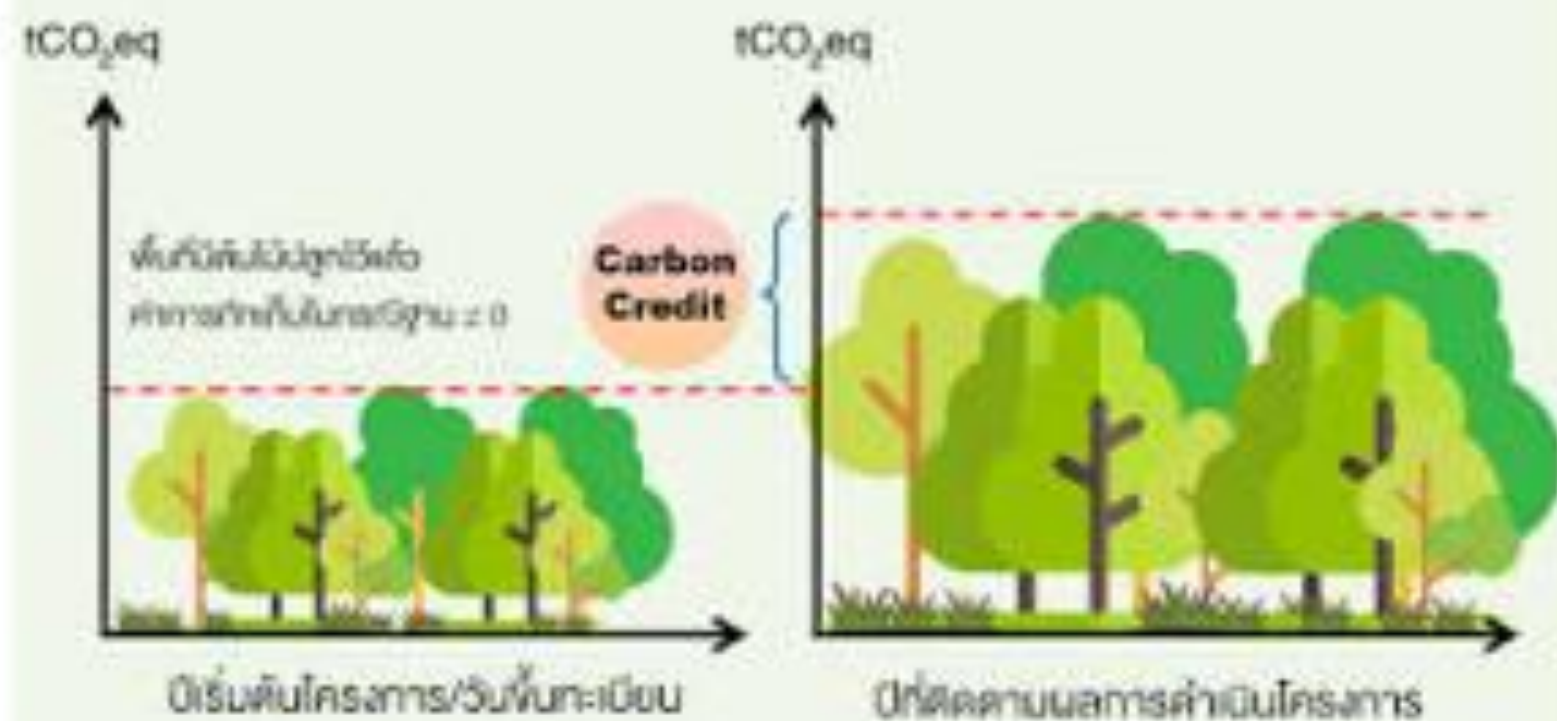

กรณีที่ 1

ก่อนดำเนินโครงการ เป็นพื้นที่โล่ง ไม่มีต้นไม้

กรณีที่ 2

ก่อนดำเนินโครงการ เป็นพื้นที่ที่มีต้นไม้ปลูกบางส่วน

Thailand Voluntary Emission Reduction Program: T-VER

Standard T-VER

Premium T-VER

โครงการต้องตั้งอยู่ในประเทศไทย

อบก.

คณะกรรมการ อบก.
คณะอนุกรรมการฯ
ผู้เชี่ยวชาญ

มาตรฐาน และขั้นตอน

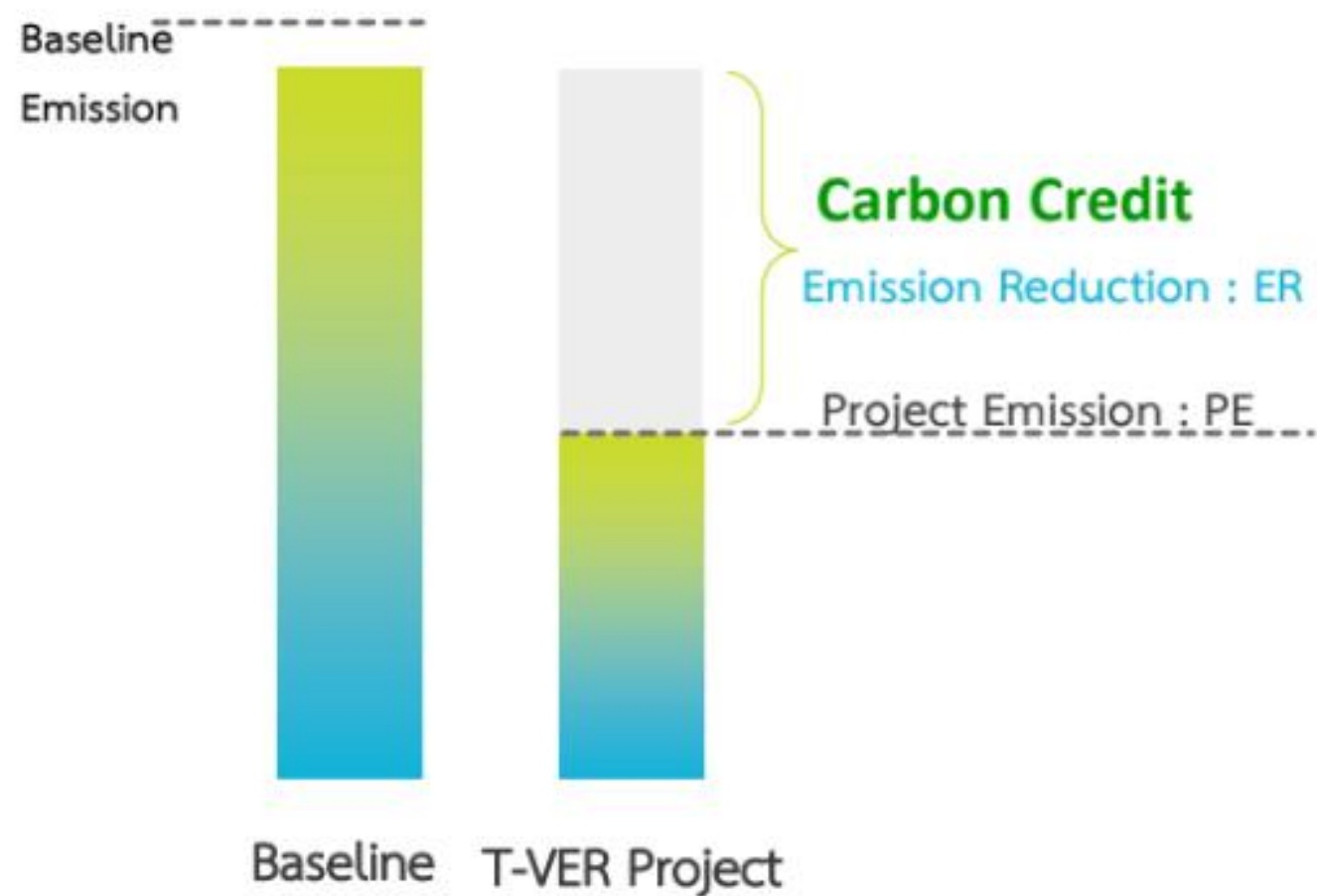
ระเบียบฯ ประกาศฯ
แนวทางฯ
Methodology/Tool
แบบฟอร์ม

ระบบข้อมูล

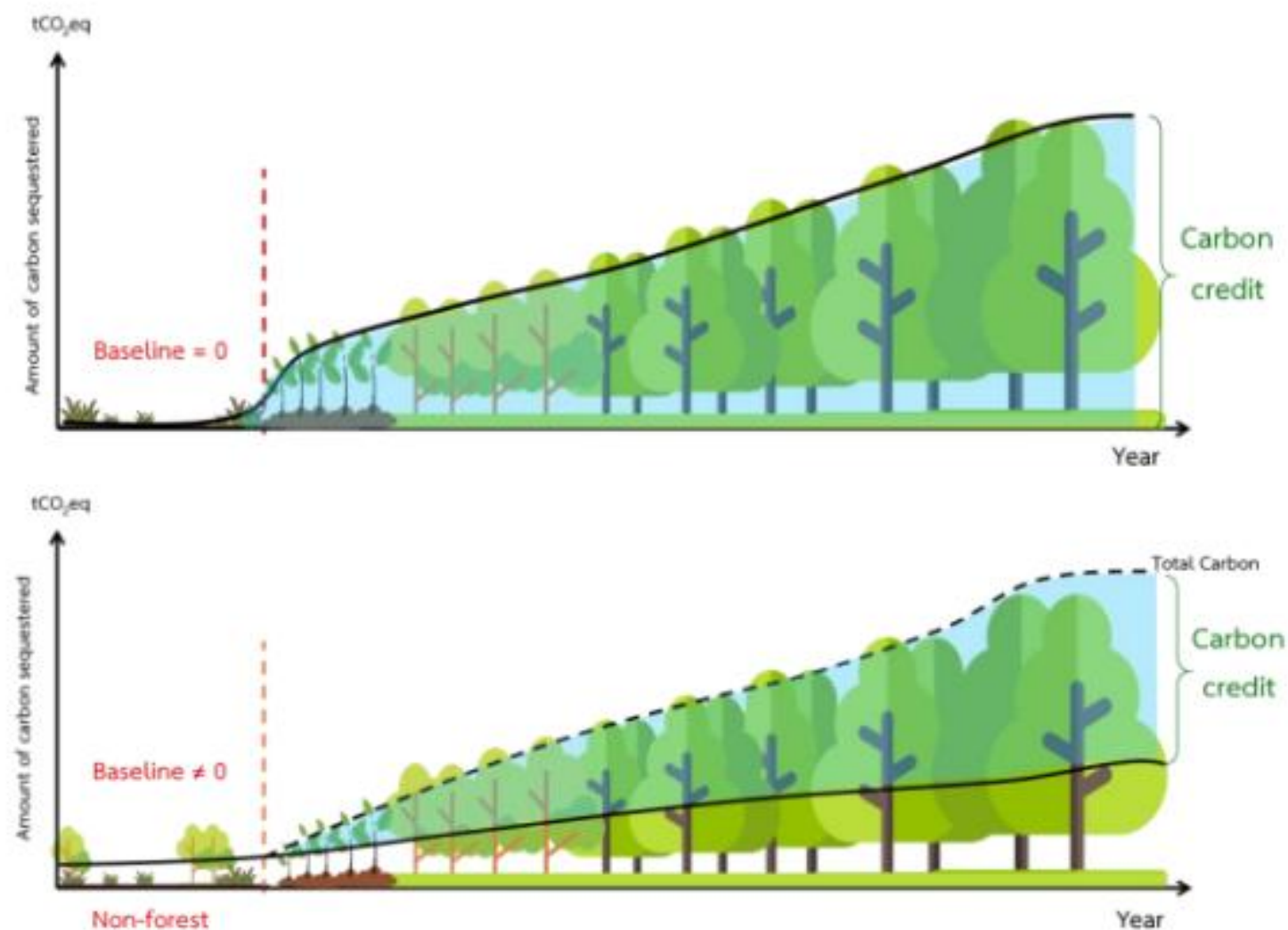

ระบบทะเบียน
Platform
เว็บไซต์

กิจกรรมการลด (Reduction)

กิจกรรมการกักเก็บ (Removal)

มาตรฐานคาร์บอนไทยสู่สากล: Premium T-VER

เพิ่มความน่าเชื่อถือ สอดคล้องมาตรฐานสากล เสริมความร่วมมือระดับภูมิภาค

กิจกรรมสอดคล้องกับเป้าหมาย
NDC และความตกลงปารีส
(Paris Agreement)

สร้างความโปร่งใส
และตรวจสอบได้

สนับสนุน Environmental
Integrity และ SDGs

เชื่อมโยงกับมาตรฐาน
และตลาดสากล

สนับสนุนการถ่ายโอน
ผลการลดก๊าซเรือนกระจก
ระหว่างประเทศ (ITMOs)

Premium
T-VER

มาตรฐานคาร์บอนไทยสู่สากล

พัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อรองรับตลาดคาร์บอนระหว่างประเทศ

2025

2024

2022

2014

Standard
T-VER

Premium
T-VER

JCM

JCM under
track
Premium
T-VER

- Article 6

- **CORSIA**

- HACI

เพิ่มความ
น่าเชื่อถือและ
คุณภาพ

สอดคล้องมาตรฐาน
สากลและแนวทางปฏิบัติ
ระหว่างประเทศ

เสริมความร่วมมือ
ระดับภูมิภาคและ
ระดับทวิภาคี

พร้อมสู่การ
ดำเนินงานภายใต้
Article 6

ข้อมูลสรุปเชิงกลยุทธ์ด้านสภาพภูมิอากาศ: จาก วิทยาศาสตร์กายภาพสู่ข้อบังคับทางกฎหมาย และการค้าระดับโลก

บทสรุปผู้บริหาร

สถานการณ์สภาพภูมิอากาศโลกได้ก้าวข้ามจุดวิกฤตจากการเป็นเพียงประเด็นด้านสิ่งแวดล้อมสู่การเป็น "กฎเกณฑ์พื้นฐานใหม่" ของการค้าและการดำเนินธุรกิจระดับโลก ข้อมูลล่าสุดระบุว่าอุณหภูมิเฉลี่ยพื้นผิวโลกเพิ่มสูงขึ้นแล้วถึง 1.1 องศาเซลเซียส และในเดือนธันวาคม 2024 อุณหภูมิเฉลี่ยทั่วโลกพุ่งสูงขึ้นถึง +1.55 องศาเซลเซียส ซึ่งเป็นอันดับ 2 นับตั้งแต่ปี 1880

ประเทศไทยถูกจัดอยู่ในอันดับที่ 9 ของโลกที่มีความเสี่ยงต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศสูงสุด นำไปสู่การปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ทางนโยบายจากความสมัครใจสู่ข้อบังคับทางกฎหมายที่เข้มงวด ทั้งในระดับสากลผ่านคำวินิจฉัยของศาลโลก (ICJ) และในระดับประเทศผ่านร่าง พ.ร.บ. การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ องค์กรธุรกิจจึงเผชิญกับ "The Corporate Imperative" ที่ต้องเร่งปรับตัวผ่านกลไกภาษีคาร์บอน ระบบซื้อขายสิทธิในการปล่อยก๊าซเรือนกระจก (ETS) และการเปิดเผยข้อมูลตามมาตรฐานสากลเพื่อความอยู่รอดในห่วงโซ่อุปทานโลก

1. วิทยาศาสตร์และกลไกหลักของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

การเพิ่มขึ้นของอุณหภูมิโลกมีจุดเริ่มต้นจากการปฏิวัติอุตสาหกรรม (ค.ศ. 1832-1860) ที่เริ่มมีการใช้ถ่านหินและเครื่องจักรไอน้ำ นำไปสู่การสะสมของก๊าซเรือนกระจกในชั้นบรรยากาศ

1.1 ก๊าซเรือนกระจกและศักยภาพในการทำให้โลกร้อน (GWP)

ไม่ได้มีเพียงแค่ CO₂ เท่านั้นที่เป็นตัวการ แต่ยังมีก๊าซอื่นที่มีอนุภาคทำลายล้างสูงกว่าหลายพันเท่า ดังนี้:

- คาร์บอนไดออกไซด์ (CO₂): ค่า GWP = 1 (ฐานอ้างอิง)
- มีเทน (CH₄): มีค่า GWP สูงกว่า CO₂
- ไนตรัสออกไซด์ (N₂O): มีค่า GWP สูงขึ้นไปอีก
- ก๊าซฟลูออรีเนต (F-Gases): ประกอบด้วย HFC, PFC, SF₆ และ NF₃ ซึ่งมีค่า GWP สูงที่สุด (ระดับสูงมาก)

1.2 วงจรแห่งความขัดแย้ง (The Cooling Paradox)

ปรากฏการณ์ที่ยิ่งอุณหภูมิโลกสูงขึ้น ยิ่งส่งผลให้ความต้องการความเย็นเพิ่มขึ้น นำไปสู่การบริโภคพลังงานฟอสซิลที่สูงขึ้นเพื่อผลิตไฟฟ้า และย้อนกลับมาปล่อยก๊าซเรือนกระจกมากขึ้น เป็นวงจรที่เร่งให้อุณหภูมิโลกพุ่งสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

2. ผลกระทบและการวิเคราะห์ความเสี่ยง

2.1 ผลกระทบเชิงประจักษ์

- ความรุนแรงสุดขีด:** คลื่นความร้อน (จีนเผชิญยาวนาน 70 วันในปี 2022), ภัยแล้งที่ทำลายความมั่นคงทางอาหาร, และไฟฟ้า
- พายุหมุนเขตร้อน:** อุณหภูมิน้ำทะเลที่สูงกว่า 27 องศาเซลเซียส ส่งผลให้พายุมีความรุนแรงและปริมาณฝนมหาศาล (เช่น พายุไต้ฝุ่น Kalmaegi ในปี 2025)
- ประเทศไทย:** เสี่ยงต่อน้ำท่วมรุนแรง (พศจิกายน 2025 ภาคใต้เผชิญพายุระดับ '300 ปีมีครั้ง' น้ำท่วมสูง 8 ฟุต) และระดับน้ำทะเลที่ชลบุรีคุกคามพื้นที่เศรษฐกิจอย่างรุนแรง

2.2 การยกระดับความเสี่ยงสู่ภาคธุรกิจ (Cascading Business Risks)

ความเสี่ยงถูกแบ่งออกเป็นสองประเภทหลักที่ส่งผลต่อสถานะทางการเงินขององค์กร:

ประเภทความเสี่ยง	สาเหตุหลัก	ผลกระทบต่อการดำเนินงาน	ผลกระทบทางการเงิน
ความเสี่ยงทางกายภาพ (Physical Risks)	ภัยพิบัติรุนแรง, ระดับน้ำทะเลสูงขึ้น, อุณหภูมิสูง	ห่วงโซ่อุปทานหยุดชะงัก, โครงสร้างพื้นฐานและโรงงานเสียหาย	ต้นทุนการดำเนินงานและค่าซ่อมบำรุงพุ่งสูง, เบี่ยงประกันภัยเพิ่มขึ้น
ความเสี่ยงในช่วงเปลี่ยนผ่าน (Transition Risks)	กฎหมายใหม่ (ภาษีคาร์บอน), เทคโนโลยีสะอาดต้นทุนสูง, พฤติกรรมผู้บริโภคเปลี่ยน	สินค้าเดิมล้าสมัย, ต้นทุนวัตถุดิบและ R&D เพิ่มขึ้น, การตรวจสอบย้อนกลับ (MRV)	สูญเสียส่วนแบ่งการตลาด, เกิดการด้อยค่าของสินทรัพย์, กำไรสุทธิลดลง

3. วิวัฒนาการนโยบายและมาตรการบังคับระดับโลก

โลกกำลังเข้าสู่ "The Trade Barrier Era" ที่การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศถูกใช้เป็นเงื่อนไขทางการค้า:

- **มาตรการ CBAM (Carbon Border Adjustment Mechanism):** การเก็บภาษีคาร์บอนข้ามพรมแดนของสหภาพยุโรป (EU) ครอบคลุมสินค้ากลุ่มเหล็ก, อะลูมิเนียม, ปูนซีเมนต์, ปุ๋ย, ไฟฟ้า, ไฮโดรเจน และผลิตภัณฑ์ปลายน้ำ เริ่มบังคับใช้เต็มรูปแบบในปี 2034
- **คำวินิจฉัยศาลโลก (ICJ):** เมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม 2026 สมัชชาใหญ่ UN ลงมติรับรองคำวินิจฉัยที่ระบุว่า "ทุกประเทศมีหน้าที่ตามกฎหมาย" ในการจัดทำแผนจำกัดอุณหภูมิ 1.5 องศาเซลเซียส หากปล่อยปละละเลยถือเป็นการละเมิดกฎหมายระหว่างประเทศ

4. สถานะและเป้าหมายของประเทศไทย

4.1 ภาพรวมปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจก

- **ปริมาณรวม:** ในปี พ.ศ. 2562 ประเทศไทยมีการปล่อยก๊าซเรือนกระจกทั้งหมด 372,716.86 GgCO₂eq
- **การดูดกลับ:** ภาคป่าไม้ช่วยดูดกลับก๊าซเรือนกระจกได้ -91,988.52 GgCO₂eq
- **การปล่อยสุทธิ:** เมื่อหักลบการดูดกลับแล้ว ประเทศไทยมีการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิ 280,728.34 GgCO₂eq เทียบกับ 280.728 MtCO₂eq
- **อันดับโลก:** ประเทศไทยปล่อยก๊าซเรือนกระจกเป็น อันดับที่ 19 ของโลก คิดเป็นสัดส่วน 0.88% ของการปล่อยทั่วโลก

4.2 สัดส่วนการปล่อยแยกตามสาขากิจกรรม

ภาคพลังงานเป็นแหล่งปล่อยก๊าซเรือนกระจกที่ใหญ่ที่สุดของประเทศ โดยมีรายละเอียดดังนี้:

- **ภาคพลังงาน (Energy):** ปล่อยมากที่สุดถึง 69.96% (ประมาณ 260,772.69 GgCO₂eq),
- **ภาคเกษตรกรรม (Agriculture):** ปล่อยเป็นอันดับสองที่ 15.23%
- **ภาคกระบวนการทางอุตสาหกรรม (Industry):** มีสัดส่วนการปล่อย 10.28%
- **ภาคของเสีย (Waste):** มีสัดส่วนการปล่อยน้อยที่สุดที่ 4.53%

4.4 เป้าหมายการลดการปล่อยในขนาด

ประเทศไทยได้กำหนดเป้าหมายเชิงกลยุทธ์เพื่อจัดการกับการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ดังนี้:

- **เป้าหมายระยะสั้น (2030):** มุ่งสู่ความเป็นกลางทางคาร์บอน (**Carbon Neutrality**) ภายในปี พ.ศ. 2573 โดยมีแผนลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกตามเป้าหมาย NDC ที่ 30-40% (Nationally Determined Contributions คือ แผนการดำเนินงานและการมีส่วนร่วมของประเทศที่กำหนดขึ้นเอง เพื่อแสดงความมุ่งมั่นในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกและปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ)
- **เป้าหมายระยะยาว (2050):** มุ่งสู่การปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ (**Net Zero Emissions**) ภายในปี พ.ศ. 2593 ซึ่งครอบคลุมก๊าซเรือนกระจกทั้ง 7 ชนิด

4.5 เป้าหมายระดับชาติ

- ภาคพลังงานและขนส่ง: เพิ่มการใช้พลังงานทดแทน, เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและใช้พลังงาน และผลักดันการใช้น้ำมันไฟฟ้า (EV)
- ภาคกระบวนการทางอุตสาหกรรม (IPPU): ส่งเสริมการใช้น้ำมันไฮโดรลิก, ปรับเปลี่ยนสารทำความเย็น และเริ่มใช้เทคโนโลยีการดักจับและกักเก็บคาร์บอน (CCUS) ในอุตสาหกรรมซีเมนต์
- ภาคของเสีย: จัดการขยะและน้ำเสียชุมชน/อุตสาหกรรมอย่างเป็นระบบ และเปลี่ยนขยะเป็นพลังงาน (Waste to Energy)
- ภาคเกษตร: ส่งเสริมการผลิตก๊าซชีวภาพจากมูลสัตว์ และปรับปรุงการทำนาข้าวเพื่อลดการปล่อยก๊าซมีเทนกลับ)

4.6 (ร่าง) พ.ร.บ. การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

กฎหมายฉบับนี้จะเป็นจุดเปลี่ยนสำคัญ โดยมีสาระสำคัญประกอบด้วย:

- การบังคับจัดทำบัญชีก๊าซเรือนกระจก CFO
- กลไกภาษีคาร์บอน (Carbon Tax) และระบบซื้อขายสิทธิการปล่อย (ETS)
- การจัดตั้งกองทุนสภาพภูมิอากาศ
- บทลงโทษปรับกรณีฝ่าฝืน

5 ภาษีคาร์บอน (Carbon Tax) และ ระบบซื้อขายสิทธิในการปล่อยก๊าซเรือนกระจก (Emissions Trading System หรือ ETS)

กลไกเหล่านี้ถูกผลักดันออกมาเพื่อตอบรับกับ แรงกดดันทางการค้าระหว่างประเทศ เช่น มาตรการ **CBAM** ของสหภาพยุโรปที่จะเก็บภาษีคาร์บอนข้ามพรมแดน หากองค์กรไม่ปรับตัวตามกฎหมายใหม่จะเผชิญกับความเสี่ยงในช่วงเปลี่ยนผ่าน (Transition Risks) เช่น ต้นทุนที่สูงขึ้นและสูญเสียความสามารถในการแข่งขัน

5.1 ภาษีคาร์บอน (Carbon Tax)

คือการเก็บภาษีตามปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจก เพื่อให้ "ต้นทุนทางสิ่งแวดล้อม" กลายเป็น "ต้นทุนทางการเงิน" ของผู้ผลิตหรือผู้นำเข้า

- **วิธีการจัดเก็บ:** เรียกเก็บจากสินค้าจัดทำหรือนำเข้า โดยคำนวณตามปริมาณก๊าซเรือนกระจกที่ประเมินได้จาก **คาร์บอนฟุตพริ้นท์ของผลิตภัณฑ์ (Carbon Footprint of Product: CFP)** ในจุดใดจุดหนึ่งของวัฏจักรชีวิตสินค้า
- **กลุ่มเป้าหมาย:** เน้นไปที่น้ำมันเชื้อเพลิงฟอสซิล และสินค้าที่ปล่อยก๊าซเรือนกระจกโดยตรงขณะใช้งาน เช่น สารทำความเย็น
- **แผนการดำเนินงาน:** ประเทศไทยอยู่ในช่วงศึกษาอัตราภาษีและสินค้าเป้าหมาย (พ.ศ. 2567-2568) และคาดว่าจะออกกฎหมายกระทรวงบังคับใช้ในช่วงปี พ.ศ. 2568-2569

5.2 ระบบซื้อขายสิทธิในการปล่อยก๊าซเรือนกระจก (Emissions Trading System: ETS)

คือกลไกการตลาดที่กำหนดเพดานการปล่อยก๊าซเรือนกระจกแบบ **"Cap and Trade"** เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนสิทธิระหว่างผู้ปล่อยก๊าซ,

- **Cap (การกำหนดเพดาน):** รัฐบาลกำหนดสิทธิในการปล่อยก๊าซเรือนกระจก (Allowances) ให้กับผู้ปล่อยแต่ละราย
- **Trade (การซื้อขาย):** หากผู้ประกอบการ (Emitter B) ลดการปล่อยได้ดีจนเหลือสิทธิสามารถนำสิทธิที่เหลือนั้นไป **ขาย (Sale)** ให้กับผู้ประกอบการ (Emitter A) ที่ปล่อยก๊าซเกินเพดานและจำเป็นต้อง **ซื้อ (Purchase)** สิทธิเพิ่มเพื่อให้เป็นไปตามกฎหมาย

5.3 การรายงานภาคบังคับ (Mandatory Reporting)

ในหมวด 6 และ 7 ของร่าง พรบ. กำหนดให้องค์กรในภาคส่วนที่เกี่ยวข้องต้องจัดทำ **"บัญชีก๊าซเรือนกระจก"** และแผนปฏิบัติการลดการปล่อยก๊าซ

- **เครื่องมือที่ใช้:** CFO คือมาตรฐานสากลที่ใช้ในการคำนวณปริมาณก๊าซเรือนกระจกในระดับองค์กร (Corporate Level) ในรอบการดำเนินงาน 1 ปี เพื่อนำไปสู่การรายงานผลตามกฎหมาย
- **ขอบเขตการประเมิน:** องค์กรต้องระบุแหล่งปล่อยใน 3 ด้านหลัก ได้แก่ **Scope 1** (การปล่อยโดยตรงจากกิจกรรมองค์กร), **Scope 2** (การใช้พลังงานที่ซื้อเข้ามา) และ **Scope 3** (กิจกรรมในห่วงโซ่อุปทาน)

6. แนวทางการปฏิบัติสำหรับองค์กร (The Corporate Imperative)

การบริหารจัดการคาร์บอนฟุตพริ้นท์กลายเป็นมาตรฐานบังคับที่องค์กรต้องดำเนินการ:

6.1 การวัดผล (CFO vs. CFP)

- **CFO (Carbon Footprint for Organization):** ประเมินในระดับองค์กร แบ่งเป็น 3 Scope:
  - *Scope 1:* การปล่อยโดยตรง (เช่น การเผาไหม้เชื้อเพลิง)
  - *Scope 2:* การปล่อยทางอ้อมจากพลังงานที่ซื้อ (ไฟฟ้า)
  - *Scope 3:* การปล่อยทางอ้อมอื่นๆ (ห่วงโซ่อุปทาน, การขนส่ง) ซึ่งควบคุมยากที่สุด
- **CFP (Carbon Footprint of Product):** ประเมินตลอดวัฏจักรชีวิตของสินค้า (Life Cycle Assessment - LCA) ตั้งแต่การได้มาซึ่งวัตถุดิบจนถึงการจัดการของเสีย

6.2 หัวใจสำคัญของความน่าเชื่อถือ: MRV

เพื่อให้คาร์บอนเครดิตหรือข้อมูลการปล่อยก๊าซมีมูลค่า องค์กรต้องปฏิบัติตามหลัก MRV:

1. **M - Measure (วัดผล):** ข้อมูลต้องแม่นยำ
2. **R - Report (รายงาน):** รูปแบบสอดคล้องกับมาตรฐาน
3. **V - Verify (ทวนสอบ):** ตรวจสอบได้โดยบุคคลที่สาม

6.3 การชดเชยและการดูดกลับ (Offsets vs. Removal)

- **T-VER (Thailand Voluntary Emission Reduction Program):** มาตรฐานคาร์บอนเครดิตของไทย ทั้งแบบ Standard และ Premium ที่มุ่งสู่ระดับสากล
- **กลไกการค้า:** การเปลี่ยนผ่านจากตลาดภาคสมัครใจ (<2%) สู่ตลาดภาคทางวิชาการผ่านระบบ TH-ETS (>98%) ในอนาคต TH-ETS จะเป็นตลาดภาคบังคับขนาดใหญ่ (มากกว่า 98% ของปริมาณก๊าซที่ควบคุม) โดยอาจอนุญาตให้ใช้คาร์บอนเครดิตมาใช้ร่วมในกลไกได้บางส่วน (ประมาณ 10-18%)

7. ESG (Environment, Social, Governance)

ESG คือกรอบแนวคิดการดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืนที่ไม่ได้คำนึงถึงเพียงผลกำไร แต่ให้ความสำคัญกับ 3 ปัจจัยหลักคือ **สิ่งแวดล้อม (Environment)** **สังคม (Social)** และ **การกำกับดูแล (Governance)** ตลอดห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain) เพื่อให้ธุรกิจมีประสิทธิภาพและเป็นที่ยอมรับในระดับสากล ไม่ใช่เพียงทางเลือกเพื่อภาพลักษณ์ แต่เป็น "กรอบการทำธุรกิจที่มีประสิทธิภาพ" ตลอดห่วงโซ่คุณค่าเพื่อให้องค์กรสามารถดำรงอยู่ได้ภายใต้กฎเกณฑ์ใหม่ของการค้าโลกที่คาร์บอนมีราคาและมีบทบัญญัติทางกฎหมายควบคุมชัดเจน

7.1 Environment (สิ่งแวดล้อม)

คือการดำเนินธุรกิจที่ไม่สร้างผลกระทบและใส่ใจต่อสิ่งแวดล้อม

- **การจัดการก๊าซเรือนกระจก:** ในปัจจุบันประเด็นเรื่องสภาพภูมิอากาศกลายเป็นหัวใจสำคัญของด้านสิ่งแวดล้อม โดยองค์กรต้องเร่งจัดทำ **CFO (Carbon Footprint for Organization)** เพื่อวัดผลและวางแผนลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในระดับองค์กร และ **CFP (Carbon Footprint of Product)** ในระดับผลิตภัณฑ์
- **การใช้ทรัพยากร:** มุ่งเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงาน การเปลี่ยนผ่านไปสู่พลังงานหมุนเวียน และการจัดการของเสียที่สะอาดขึ้น

7.2 Social (สังคม)

คือการดำเนินธุรกิจที่สร้างผลลัพธ์ที่ดีต่อผู้คนที่เกี่ยวข้อง คือ **ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย** ต้องครอบคลุมการดูแลพนักงาน ชุมชนโดยรอบ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมดให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและได้รับความเป็นธรรมจากกิจกรรมของบริษัท

7.3 Governance (การกำกับดูแล)

คือการบริหารจัดการองค์กรอย่าง **ซื่อสัตย์ โปร่งใส และมีบรรษัทภิบาล**

- **ความโปร่งใสของข้อมูล:** หัวใจสำคัญคือระบบ **MRV (Measure, Report, Verify)** ซึ่งเป็นการวัดผล รายงาน และทวนสอบข้อมูล (โดยเฉพาะข้อมูลการปล่อยก๊าซเรือนกระจก) เพื่อความน่าเชื่อถือและตรวจสอบได้โดยบุคคลที่สาม
- **การปฏิบัติตามกฎหมาย:** การเตรียมความพร้อมรองรับกฎหมายใหม่ๆ เช่น (ร่าง) พรบ. การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และกลไกภาษีคาร์บอน

7.4 สรุปทำไม ESG จึงสำคัญต่อองค์กรในปัจจุบัน?

- **ลดความเสี่ยงในช่วงเปลี่ยนผ่าน (Transition Risks):** การละเลย ESG อาจทำให้เผชิญกับแรงกดดันทางกฎหมาย และต้นทุนคาร์บอนที่สูงขึ้น,
- **กำแพงภาษีและการค้าระหว่างประเทศ:** มาตรฐาน ESG และมาตรการอย่าง **CBAM** (การปรับราคาคาร์บอนก่อนข้ามพรมแดน) กำลังกลายเป็นเงื่อนไขสำคัญในการส่งออกสินค้าไปทั่วโลก,
- **ภาพลักษณ์และความเชื่อมั่น:** องค์กรที่ไม่ปรับตัวตามแนวทาง ESG เสี่ยงต่อการสูญเสียความเชื่อมั่นจากนักลงทุนและผู้บริโภค รวมถึงอาจถูกตัดออกจากห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain) ของลูกค้ารายใหญ่ที่เน้นความยั่งยืน